

Szerkesztőség. Kiadóhivatal és nyomda: Bui. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sörgőncím: Közlöny. Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lejtel több :: Ezves szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej :: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint ::

XLVL évfolyam, 226. szám

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF

Vasárnap, 1931. október 4

Aradi mizériák

Írta: Dr. Nagy Sándor

Aranystandard, vagy ezüst-fedeze, vagy bimetalizmus, vagy nemzetközi valuta, vagy font, vagy egészen másfajta értékmérő és csereszköz: — ezeken vitatkoznak és török váltig a fejüket hivatásos — és magán-tudósok anélkül, hogy bármelyiket is a világnomorság biztos ellenszeréül mernék odaállítani. Csak jósolnak, de csodának és jóslatnak ma már az emberek be nem dőlnek, hanem csak azt látják, érzik végső elkeseredéssel, hogy a megélhetés lehetetlenné válik, mert összeomlott az anyagi prosperálásnak két legfőbb bázisa: egyfelől a kereslet és kínálat természetes és józan kapcsolata, másfelől a testi és szellemi munkának az emberi tevékenységben és ennek folytán a munkabérben és a keresetben megnyilvánuló értéke.

Ezen tények és okai felett azonban hűbá töprengünk, hanem fordítsuk most tekintetünket a mi helyi bajaink felé, melyek még tetézik az általános szerencsétlenséget. Ezen segíteni ugysem tudunk, amazokra talán találunk enyhülést és megoldást.

Ime olvasom azt a fejájdulást, melyet a Kádas-telep lakosai adresszálnak a város vezetőségéhez, előadván, hogy ezen a területen a rettenetes sártenger miatt sem gyalog, sem kocsival közlekedni nem lehet. A Kádas-telepen szerény, igénytelen, de becsületes, tiszteltetelmű polgárság lakik, mely méltán tarthat legalább arra igényt, hogy a lakásába be és kijárhasson és a szükséges dolgokat oda be- szállíthassa. Szégyenteljes dolog, hogy egy intelligens, nevezetesebb vidéki városban ilyen állapotok létezhesse. Vizvezetékük, villanyvilágításuk nincsen, hát még a szabad mozdás lehetőségéről sem gondoskodik a város? Hát azok az emberek miért fizetik a súlyos adókat és városi taksákat? És még néhány olyan ucca van Aradon és nemcsak a külvárosokban, ahol hasonló mizériákat tapasztalunk!

Az új polgármestert jószándéku embernek ismerem fel, minélfogva feltételezem róla, hogy sürgősen segítségére fog sietni Aradváros „mostoha gyermekeinek”. És, ha a szükséges munkálatokat megkezdik, még az a házson is háramlik, hogy sok embernek munkalehetőséget nyújtanak.

A munkanélküliség ugyis égető kérdés. Aradon oca 4000 munkanélküli sorsán kell javítani elsősorban munkalehetőségek kreálásával. Városunk vezetőségének módja van produktív befektetések által a munkanélküliséget enyhíteni. Ennek érdekében minden társadalmi mozgalom dicsegetremű, de az általános szegénység miatt kielégítő megoldásra erőtlenséget képtelen.

Lesz már valami a hátförzongató aradi vízzel, polgármester ur? Ha ezt a vizet vegyi vizsgálat alá vennék, a tudomány ámulva állapítaná meg, hogy a viznek nem vegyi képlete többé a H₂O, hanem olyan alkatrészek is keletkeznek hozzá, melyeket eddig csak bűzös és fekete mocsárlében tudtak felfedezni. Ti derék angolok, kik 40 évvel ezelőtt a híres bécsi vízzel vetélkedő tiszta, átlátszó, jóízű, színtelen és szagtalan vizet fakasztottatok Aradnak, ugyan mit szólnátok ehhez a kotyvalékhoz, melyet szürök csereberéje, új kutak ásása után a szent szakértelem jóvoltából akarva-nemakarva nekünk meginni muszáj? Ezt a vízkérdést napirenden fogjuk tartani mindaddig, míg itató vizet nem kapunk. Oh jaj — az ügy a szakértők kezébe került, ez az utvesztő, melyből soha fel nem támad, hacsak a polgármester végre erőlyesen fel nem lép.

Sok mindenféle bajunkra várunk orvoslást az intermár-bizottságtól. A közönség, különösen a mai siralmas helyzetben még kezdeményezésekre is kéntelen, de lát, itél és szen-

Bratianu György élet-halálharca Ducával

Szó sem lehet a béküléstről — Bratianu nyilatkozata szerint, vagy neki, vagy Ducának pusztulni kell — A liberálispart hajlandó támogatni egy koncentrációs kormányt — Lupu dr. Argetoianunál — Tilos a demagógia!

Semleges parlament — politika nélkül!

Bucurestiből jelentik: Bratianu György ma nyilatkozott a Miscarea című lapban megjelent azon hírekkel kapcsolatosan, hogy Ducával a béküléstről tárgyalt volna. Bratianu György kijelentette a sajtó képviselőinek, hogy az olberálisokkal soha sem fog békét kötni, a harc életre-halálra megy, vagy neki, vagy Ducának pusztulnia kell!

Nagy érdeklődés előzi meg a liberális-part holnapi értekezletét, melyen több párttal tárgyal, a kormánnyal szemben tanúsítandó magatartásról. A Lupta szerint az egyik liberális pártvezető tag oly értelmű kijelentést tett, hogy a párt hajlandó az ország érdekében

arra is, hogy belemegy egy koncentrációs kormány tervezetbe azzal a feltétellel, hogy a parlament teljesen semleges legyen és feladta csupán az előre meghatározott törvényjavaslatok megszavazása, gazdasági és pénzügyi intézkedések végrehajtása legyen, azonban a politikát teljesen kikapcsolják.

Bucurestiből jelentik: Dr. Lupu ma megjelent Argetoianu belügyminiszternél, aki előtt tiltakozott több népgyűlés betiltása ellen. Argetoianu kijelentette Lupu dr.-nak, hogy a népgyűléseket engedélyezi, azonban demagóg és megvalósíthatatlan ígéretek publikálásától tartózkodniok kell.

„A hősi halottak sirból jövő intése,

hogy az élő milliók ne fogjanak

fügyvert egymás ellen“

Az Interparlamentáris Unió szónokainak fulmináns felszólalásai a háboru ellen — Az egyes államok milliárdokat költenek hadseregeikre — Amerika tiltakozik a nemzetközi rendőrhadsereg terve ellen — A Népszövetségnek teljes súlyával kell meg-

tiltani a további fügyverkezést

Pella román delegátus: „Az embermilliók azért haltak meg, hogy soha többé ne legyen háboru“

Bucurestiből jelentik: Az Interparlamentáris Unió péntek délután folytatta a délelőtti megkezdett ülését. Elsőnek Lafontaine belga delegátus szólalt fel, aki nagyszabású beszédben tört lándzsát az általános leszerelés gondolata mellett. Festői szavakkal ecsetelte annak a helyzetnek a tarthatatlanságát, hogy amikor az egyes államok milliárdokat költenek ma is hadseregeikre, addig emberek milliói éheznek és nyomorognak. Nagy hatást elért beszédének befejezéseül a jövő háborújának borzalmait ecsetelte, amikor a háboru nem lesz más, mint ártatlan polgárok legyilkolása. Meg kell akadályozni ezt a borzalmas tömeggyilkosságot.

A belga delegátus után Koreli cseh-szlovák kiküldött felszólalása következett. Koreli azt fejtegette, hogy a népek soha sem akarják a háborut, amelyet a diplomaták készítenek elő akarataik ellenére is. A diplomaták ilyen irányu működésének a béke érdekében véget kell vetni és kényszeríteni kell őket arra, hogy végre már a népek békeakarata érvényesüljön. French amerikai delegátus tiltakozott a felállítandó nemzetközi rendőrségi hadsereg terve ellen, amely a Népszövetség rendelkezésére állana. Egy ilyen terv ellenkezik az Egyesült Államok alkotmányával és így az Unió semmiesetre sem járulhat ahhoz hozzá. Különbö örömmel csatlakozik minden olyan javaslatához, amely a béke, illetve a leszerelés ügyét előmozdítja.

Ezután általános figyelem közepette a román delegátus, Pella Vespasian professzor,

az ismert bucuresti-i büntetőjogász szólalt fel. A román kiküldött nagyhatalú beszédében hangoztatta, hogy a béke biztosítása és fenntartása az emberiség egyik legszentebb célja. A világháboru embermilliói azért haltak meg — mondotta Pella professzor —, hogy soha többé ne legyen háboru. Meg kell fogadnunk a hősi halottak millióinak a sirból jövő intését és az élő millióinak nem szabad többé fügyvert fogniok egymás ellen. Pella professzor nagy sikert aratott beszéde után a másik román delegátus, Petala tábornok, szenátor felszólalása következett. Petala tábornok hangsúlyozta, hogy a román nép alapjában véve békés hajlamu és nem hive a háborunak. Kifejtette ezután, hogy teljes mértékben hive a leszerelésnek, azonban ennek olyan feltételek mellett kell megtörténnie, hogy a béke a legteljesebb mértékben biztosítható és egyetlen állam lakossága sem legyen kitéve a jövőben a háboru borzalmainak. A Népszövetségnek meg kell találnia a háborus veszély megszüntetését szolgáló, kielégítő garanciát.

Utolsónak Renaudel francia delegátus mondott beszédet, aki pénzügyi, gazdasági és erkölcsi szempontból világította meg a leszerelés kérdését. Hangsúlyozta mindazokat az előnyöket, amelyek e tekintetben a jelenlegi helyzettel szemben megváltást hoznak az egész világ számára. A francia kiküldött végül javasolta, hogy a Népszövetség teljes súlyával tiltssa meg a további fügyverkezést valamennyi államnak, mert ez az egyetlen biztosítéka az általános békének.

ved. Az öntudatos, a célokat és eszközöket világosan figyelő, okos terveket készülő vezetőségnek feladata, hogy a tehetetlen lakosságnak támogatására siessen, mert

„Das Publikum, das ist ein Mann, Der alles weiss und gar nichts kann“.

Adakozzunk a munkanélkülieknek!

Szterényi báró a gabonapremiumok eltörlését javasolta az interparlamentáris albizottság ülésén

A román delegátusok elvben hozzájárultak a javaslatához. — A gabonakereskedelem nemzetközi szabályozásáig megmarad Romániában a premium-rendszer.

Bucurestiből jelentik: A gabona világkereskedelem szempontjából fontos és egyben meglepő javaslattal állott elő Szterényi József báró magyar delegátus, az Interparlamentáris Unió mezőgazdasági bizottságának ülésén. Szterényi báró javaslatában a gabonapremiumok eltörlését indítványozta. A magyar delegátus javaslatának megindokolásakor rámutatott arra, hogy a gabonapremiumok bevezetésével az egyes érdekelt államok között olyan verseny támad, amely ellen igen sok kifogást lehet emelni.

A magyar javaslat a mezőgazdasági albizottság román körében bizonyos szempontból kínos meglepetést keltett. A gabonakiviteli premiumok eltörlését célzó javaslat ugyanis tudvalevőleg elsősorban is Romániát érinti, ahol a gabonaeportöröket már hosszabb idő óta jutalomban részesítik. Ilyenformán Szterényi báró felszólalása nyomán hosszabb vita keletkezett. A magyar kiküldött érveinek súlya alatt a román delegátusok végül is kénytelenek voltak kijelenteni, hogy Románia elvben tulajdonképpen szintén ellenzi a gabonakiviteli premiumok rendszerét, azonban amíg a gabonakereskedelem nemzetközi szabályozása meg nem történik, kénytelen a premiumokkal továbbra is elősegíteni a gabonakivitelt.

Báró Szterényi magyar delegátusnak az ülésen elhangzott állásfoglalása és az azzal kapcsolatos szakszerű fejtegetése általános érdeklődést keltett a legszélesebb körökben.

A pék

Írta: MÉCS ALAJOS.

Ez volt a neve. Így ismerték, így kérdezősködtek utána:

— Nem látta a péket?

Ő maga se akadt fenn azon, hogy a környékbeli villa szakácsnői így titulálták. Pedig a „Pék ur” soha életében nem állt kenyérgasztó teknő előtt és a kiflit csak sült állapotban ismerte. De azért mégis ő volt a pék. Ő szállította fel a hegyekre már a hajnali órákban a kenyeret.

Az erek dagadtak a nyakán, mert a nehéz kosár minden izmát megfeszítette. Egyforma gyorsasággal törtetett fel a meredek hegyre, a nyár tikkasztó melegében vagy a tél havas latyakában.

Sokszor csodálkozón fordultam utána. Irigveltem a szívét, tüdejét, jókedvét. A mi pékiünk hegynek menet füttyölt, lejövet danolt. Nótáit kosara tartalma szerint váltogatta. Ha nagyon az elején volt, lassu andalgókat füttyűrészt, de ha félig kiürült a puttony, már csárdások ütemére masirozott. Régen láttam már ilyen ragyogó arcu, meglegedett embert. Az egész környék szerette.

A tavasszal, ugy déltájban, fáradtan és szomorúan bukácsolt le a meredek uton. Fejét, karját eleresztette, vakon ment előre. A biztos urnak is feltűnt a pék halgatagsága, tréfásan rászólt:

— No, mi történt, elveszett a füttyölő?

A lisztes, fehér arcból két réveteg szem csodálkozott vissza. A pék megállt, ledobta a hátáról a kosarat. Ráült pihenni. Halgatott. A biztos ur barátságosan közeledett feléje és tovább enyelgett:

— Talán elhagyta a babáját?

A pék keserűen legyintett:

— Jársz is nekem ilyesmin az eszem! ...

Két gyereke van ... Azután az asszony is megbetegedett.

A biztos ur zavartan pödörte bajuszát. A földre nézett, mintha keresne valamit.

BRAZAY SÖSBORSZESZ

helyettesít:
kőolajszert,
szájoizet.

Alfonz spanyol exkirály a lublói várban telepedik le

Vaggonszámra érkeztek a felbecsülhetetlen műkincsek a zsolnai állomásra — 144 aranytál, csodás miniatűrök és szobrok a lublói várban — Budapesti műépítész restaurálja a régi várat, aki a terveket Alfonznak budapesti tartózkodása alkalmából mutatta be

Lublóból jelentik: A Szepesség egyik nevezetessége az ősi lublói vár. Ennek a várnak történelmi érdekessége, hogy Zsimond magyar király egy május éjszakai kockajátékon elvesztette Ulászló lengyel király javára. 1883 óta a vár a Zamojszky grófké, akik azt megvásárolták Ólubló városától.

Az eddig tisztán történelmi beccsel bíró vár most ismét uralkodói rezidencia lesz. Igaz, hogy előzőtt uralkodóé, aki azonban szinte hihetetlen értékű műkincsek birtokosa. Az uralkodó nem más, mint XIII. Alfonz, az utolsó spanyol király. 1930 és 1931 közötti emlékeztetés telen, amikor Spanyolországban a forradalmárok már barrikádokat emeltek és a Bourbonok ingadozó trónja már végső veszélyben forgott, a Magas Tátra hegyei között tanácskozásra gyűltek egybe a Bourbonok hajdan hatalmas családjának nagyszámu tagjai. A tanácskozás célja az volt, hogy hol teremtsenek új otthont az utolsó Bourbon királynak, Alfonznak.

A tanácskozók választása Lublóra esett, annál is inkább, mert a Zamojszky-grófok vérokonságban állanak a Bourbonokkal. Ebben azután meg is állapodtak és megkezdtek az ősi lublói vár restaurálását. Az események azonban még ezt sem várták meg. Madridban kitört a forradalom és Alfonznak menekülnie kellett. Ezzel egyidejűleg mesés kincsekkel teli vagonok érkeztek Spanyolországból a Szepességre. A hajdani világbirodalom felbecsülhetetlen értékű kincsei érkeztek meg Lublóra. A zsolnai vámgazgatóság súlyos, szinte megoldhatatlan

probléma előtt állott, amikor ezeket a kincseket fel kellett becsülnie a vám szempontjából. A kincsek között csak aranytál volt 144 darab, a XV. és XVI. századok olasz és spanyol mestereinek világhírű alkotásai, soha nem látott csodaszép miniatűrök, mesés ékszerek és ötvösmunkák.

A lublói várat Möller István budapesti műépítész tervei alapján restaurálta a XVIII. század stílusában és Alfonz az építési tervekkel a legnagyobb fokban meg van elégedve. A kulisszatitkok közé tartozik, hogy Möller műépítész a restaurálási terveket akkor mutatta be Alfonz exkirálynak, amikor a volt uralkodó Izabella főhercegnő halála alkalmával Budapesten tartózkodott.

Alaptalanok a newyorki bankbukásokról szóló hírek

A bankok most sokkal likvidebbek, mint az elmúlt esztendőben.

Budapestről jelentik: A Magyar Távirati Iroda közlése szerint az utóbbi napokban több európai lapban olyan hír jelent meg, hogy néhány vezető newyorki bank helyzete megrendült. A Magyar Nemzeti Bank a newyorki Federal Reserve Bank illetékes helyéről jövő felvilágosítás nyomán közli, hogy ezek a hírek alaptalanok, mert a newyorki bankok ma sokkal likvidebbek, mint az elmúlt esztendőben.

— Csak nem? — tört utat belőle a részvét.

— Most voltam itt a nagyságos doktor uréknál. — panaszkodott a pék — mert a másik orvos azt mondta, hogy tüdőgyulladásom van ... Hátha tévedett. — tette hozzá töprengően. — Kár volna érte. Nagyon jó asszony.

— Egy kis hűlés miatt nem kell megijedni, — vélekedett a rendőr. Nekem kétszer volt spy nyolom, mégis itt vagyok ...

A nagyobb bizonyosság okáért kifeszítette széles mellét és beledöngtetett.

— A fehérnép az más. — csóválta fejét a pék — az enyém meg éppenséggel gyenge teremtés ... Olyan, mint az újjam ...

— A vékonyak a szívósak. — hangzott a biztatás — ha kövér volna, nem mondanám. Mer' ha azok egyszer belefeküdnek az ágyba, nehezen kelnek ki belőle ... Elhagyják magukat.

A beszélgetést egy autó közeledése zavarta meg. Valaki kiszólt belőle:

— Jó, hogy utólértem! Hány szám alatt laknak?

A pék párdúc módjára ugrott:

— Sáska-ucca három, a földszinten hátul. Az autó altaja becsukódott, a pék felkapta a kosarat:

— Megyek haza! — mondta hirtelen és máris trappolt keresztül a nedves réteken.

Másnap az egész ucca kenyér nélkül maradt. A reggeli mellől hiányzott a friss zsemlye, a cselédek egymást kérdezték a kerítés mögül:

— Nem látta a péket?

Senki se látta. Végül abban állapodtak meg, hogy bizonyára elűtötte a villamos.

— A multkor is az állt az újságban, hogy a pékek belerongálnak az autókba! — sipította az ucca tulsó felén egy kékkötényes asszony-ság.

Rosszat sejtettem. A szegény pékre és két árójára gondoltam. Ugy is volt, a rendőr újságolta este:

— Hát megholt, instálom ... Nem vigyáztott magára. Mosás közben megfázott. Két pu-

lya maradt utána ...

Az ám! Mit csinál most ez a szegény ember a két gyerekkel? Még egész kicsinyek lehetnek. Az egyik se érte el a tizedik esztendőt.

Hetekenig lestem a péket. Végül megtaláltam. Szótlanul kapaszkodott fölfelé. Lisztes karján fekete szalag szomorkodott, mellette pedig két fiúcska csörtetett. Hol elmaradtak, hol előrefutottak. Mindegyikük hóna alatt egy cipő virított. Segitettek az apjuknak.

Az egyik ház előtt megálltak, a pék négyöt cipőt kiemelt a kosárból és eltűnt a kapu alatt. A gyerekek leültek a járda szélére és vártak. A kisebbik jókedvűen kavicsokkal játszott, de a nagyobbik szomorúan könyökölt térdére.

Megsimogattam a fejét:

— Hogy hívnak, kisfiam?

— András — felelte és tisztességtudóan felállt.

— Jársz már iskolába?

— Igen. Most iratnak be a Harmadikba.

— Hát neked mi a neved? — fogtam el a kisebbiket.

Két kezét hátrattette s félszemmel a bátyját kémlelte. Az meg rászólt:

— Felelj, ha kérdeznék!

A csöppség lesütötte a szemét s az orra alatt dűnyögte:

— Lacikának hívnak.

— Hü, be szép neved van, a teremburáját! És te is jársz már iskolába?

— Még nem — felelt helyette a bátyja. — Még kicsi ...

— De azért csak meg tudod mondani, Laci — vettem elő egy huszfillérest —, hogy mi szeretnél lenni?

A gyerek a pénz után kapott s azután gondolkodás nélkül kivágta:

— Pék leszek!

A bátyja szó nélkül nyakonteremtette, azután valami megmagyarázhatatlan, szomorú mosollyal mentegőzött:

— Csak azért mondtam bácsi, mert szeret biciklizni! ...

Duca négy pontban sűrítette ígéreteit Aradon

Harcot hirdetett a nemzeti-parasztpárt autonóm törekvései ellen — A liberális párt útja elvált a kormányétól — Az ország megmentésének kulcsa Duca zsebében — Érdeklődött az aradi sajtóviszonyok iránt

Duca vállalja a felelősséget a liberális párt ígéreteiért

Nagy napja volt ma az aradmegyei nemzeti liberális párttagozatnak: csaknem egy teljes napig tartózkodott a város falai között a párt legendás vezére és látható feje, I. G. Duca, többszörösen volt miniszter. A pártelnök titkára, Cipoianu volt földművelésügyi államtitkár kíséretében érkezett meg alig egy év leforgása után újra Aradra, hogy ismét személyesen szerezzen impressziókat az aradmegyei tagozat működéséről és egyben megadja direktíváit az őszi ellenzéki kampányra vonatkozólag a megyei tagozat vezetősége számára is. A pártelnök vendéglátó házigazdája, dr. Marcus Mihály, bankigazgató, tagozati elnök kíséretében jelent meg délelőtt a párt Szabadság-téri helyiségében, ahol hívei nagy számban várták, hogy előre jelzett exorzéját a párt őszi programjáról előadja. Duca épp olyan mozgékony, mint volt a választások előtti őszi előtt, csak valamivel fáradtabbnak látszik és a szokottnál gyakrabban elgondolkozik: sok új meggondolni valóval szolgálhat számára az újabb erdélyi tanulmányút, amelyről a jövő eseményeinek kell eldöntenie, hogy micsoda is tulajdonképpen: propaganda-ut, harckészülődés a kormány átvételére — vagy mind a kettő...?

A pártban tagadhatatlanul friss a harci szellem. A liberális gazdasági organizáció országos főlnye ma is érezhető és komoly figyelemre méltó. A kormány átvételének közeli reménye rózsaszín felhőként lebeg a gyülekezet felett és Duca szavai csak csábítóbbá színezik a szállongó álmokat és ambíciókat.

A liberális párt programja

— A szervezés és az aradmegyei organizáció vezetőinek látogatására jöttem Aradra — mondotta Duca — hogy a tagozat életét eleve nebbé és a szervezetet még erősebbé tegyem. Meg kell mutatnunk — mondotta — hogy nincs semmiféle együttműködési egyezés a jelenlegi kormány és a nemzeti liberális-párt vezetősége között. Az a bizonyos kartell, amely a választások idején létrejött, csupán azoknak lezajlásáig volt érvényben és most a kormány és a nemzeti liberális-párt két külön uton halad a maga irányára szerint előre.

Beszédének további során Duca négy pontban foglalta össze a liberális politika jövőbeli tevékenységének alapelveit. Ezek:

1. Az adók leszállítása.
2. Egyes mezőgazdasági produktumok árának leszállítása.
3. A parasztladosságok konvertálása és végül
4. A kamat és a kamattartozások leszállítása.

E tetszetős propaganda-programm azonban nem árulja el azt, hogy a liberális-párt hogyan kívánja mindezt megvalósítani? Duca ezt semmiesetre sem volt hajlandó elárulni sem a megyei tagozat vezetőségi gyűlésének, sem az Aradi Közlöny munkatársának. A földterhek csökkentésének titka ott fekszik a liberális vezér tarsolyában, de nem hajlandó mindaddig a nyilvánosságra hozni, ameddig csak — marsallbot nem válik belőle... — Meg fogjuk valósítani ezt a programunkat, erre én vállalom a felelősséget! — mindössze ennyi konkrétumot adott Duca a jövőre vonatkozólag az aradi nyilvánosság számára és ez a sokatmondó kijelentés mégsem pótolja a hiányzó megoldást.

Kijelentése során — mert kimondott interjút egyáltalán nem adott a liberális vezér — talált elitélő szavakat a nemzeti-parasztpárt kü-

lön alkotmányos törekvéseinek élénk kritikájára is. A közelmúlt eseményei megmutatták, — mondotta — hogy a propaganda, amelyet a nemzeti-parasztpárt folytat, az autonóm törekvések céljait szolgálja... A liberális-párt az egész országban felveszi a harcot az ilyen törekvések ellen és küzdeni fog, nehogy elérjék céljukat. — Erdély így marad az erdélyieké! — fűzte hozzá nyomatékkal.

A kisebbségek számára új szavai nem voltak Ducának. Véleménye szerint a pártszervezet kisebbségi tagjainak száma egyre szaporodik és ő ezt meglepéssel konstataálja...

Duca és az aradi sajtó

A délelőtt a megyei organizációk meghallgatásával telt el. Cipoianu hűségesen feljegyezte a megnyilatkozó kívánságokat is. Ebédre Pauessti Miklós látta vendégül a pártvezért. A megjelentek között ott láttuk dr. Marcus, Cipoianut, dr. Ursut, Mateescut, dr. Iancut, dr. Cotioiu Romulust, Constantinescu tanárt, Popovici kisjenői ügyvédet, Motorca Romulus lelkészt, dr. Groza János sebész orvost. Nasta Victor bankárt, akik a legélénkebb beszélgetéssel töltötték el az ebédidőt. A diner után Duca és hívei újra a párt helyiségébe mentek, ahol a megyei tagozat végrehajtó-bizottsága ült össze bizalmas értekezletre. Ezen Duca gyakorlati utasításokat adott az őszi ellenzéki kampányra vonatkozólag, majd délután öt órakor a pályaudvarra hajtott.

A peronon Duca az Aradi Közlöny munkatársától az aradi sajtóviszonyok felől érdeklődött és látható meglepetéssel vette tudomásul, hogy naponta öt magyar napilap jelenik meg Aradon. Csak nem akar még egy hatodik alapítani...? Nem, eszében sincs.

— Érdekes — mondotta, — hogy mennyi magyar újság van Aradon...

Egy kicsit türelmetlen is már a pártvezér: kétszer is körbe-bucsuzik, de a vonat még mindig nem indul. Bugarestibe siet, vagy csak Aradról...?

Ügylátszik, a nyilatkozatait a kolozsvári gyűlés számára tartogatja a liberális-párt vezére, aki mindvégig tiltakozik az ellen, hogy ki-

Caba pénzügyigazgató megsemmisített egy adóárverést Aradon

A bevált módszerrel, adótartozás címén megtartott árveréssel akarta egy adós megelőzni a bírói árverést — Leleplezték a fondorlatot — Hatvanezer lej értékű bufor négyezeröttszáz lejért

Nem mindennapi árverés történt ma Aradon. Dr. Weill Károly aradi ügyvéd egy bucuresti-i cég képviseletében 138 ezer lejes követelés erejéig árverést tüzetett ki F. J.-né Zoltánucpai lakos ellen. A törvényszék portárel-hivatala az árverés terminusát október 10-ben állapította meg.

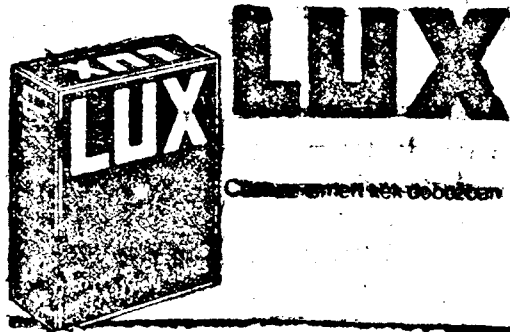
Ma délután négy órakor váratlanul megjelent az állami adóvégrehajtó több ur társaságában F. J.-né lakásán és ott egy 10 ezer lejes adókövetelés érdekében árverést folytatott le. Az árverés vége az lett, hogy a bíróság 60 ezer leire becsült négy szobás lakásberendezést valaki 4500 lejért vette meg. Az adós ezenkívül még 12 ezer lej házbérrel is tartozott és így a házbér fejében visszatartott butorok elárverezése körül súlyos szabálytalanság történt.

Weill Károly dr., amikor az önkényes árverést meghallotta, azonnal Caba adminisztrátor-

Igaz őszi hangulat,
Kerpelnél, ha olvashat;
40 lei a havi bérlet,
Ujdonságot bőven kérhet!

Fehémemű
selyem és
műselyemből
Lux-al való helyes
ápolás mellett
ép oly tartós, mint a
vászon

jelentéseit interjúképpen idézzük meg a nyilvánosság előtt: aztán végre is int a vonatvezető, Cipoianuval ketten felugranak a bucuresti-i gyorsra, amely lassan kigördül az aradi pályaudvarról...

hoz fordult, akinek előadta, hogy a lakás elárverezésével a kincstár is károsodás érte, mint-hogy a bírói árverés után legalább 60 ezer lej folyt volna be. Amikor Caba pénzügyigazgató meggyőződött arról, hogy az árverésnél csak ugyan súlyos szabálytalanság történt, elrendelte az árverés azonnali megsemmisítését.

A román pilóta-rekordernő újabb rekordra készül

Nyolcezer méter magasságból akar ejtőernyőjével leugrani.

Bucurestiből jelentik: Braescu Kisasszony, a neves román pilótanő megjavította az ejtőernyővel való leszállás világrekordját. Jalomita mellett 6000 méter magasból szállott le ejtőernyőjével és simán földet ért. Braescu kisasszony teljesítményéért 2000 dollár jutalmat kapott a newyorki Aero Szövetségtől. Braescu kisasszony kijelentette, hogy legközelebb a férfiak ejtőernyővel való leszállási rekordját kísérli megjavítani, amely tudvalevőleg 8000 méter.

LAKATOS PENSIO

BUDAPEST, V., Hold-uca 29. sz.
A gazdasági viszonyokra való tekintettel leszállított árak! — Teljes pensio 8-10 Pengőig, a szoba nagysága szerint. — Kizárólag elegáns uccai szobák. Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz. Kitűnő házikonyva. Kívánatra diéta. Telefon 199-38. — Tulajdonos: dr. Hermann Ottóné-Lakatos Kárl.

Nem kell a pénzt beváltani,
Forgalomból kivont kék százejesért
vásárolhat Zsidókórház sorsjegyet
Kochnál Str. Eminescu (Deák F.-u.)
1,000.000 lej főnyeremény.
Huzás 1 nap múlva.

BALON PENSIO

Budapest, IV., Váci-uca 56., I. emelet.
A Belváros szívében.
Teljesen újonnan átalakítva, új vezetőssel ismét megnyílt.
Gyönyörű modern, erkélyes, logiás szobák. Elsőrangú ellátás már 6 pengőtől. Telefon 57-0-89

Otletes trükkkel leplezték le a kolozsvári pénzhamisítókat

A detektív, aki „be van avatva” és hamis pénzt akar vásárolni. — A bravuros név-megállapítás. — A hamisító „beugrott” a trükknek.

Mai lapszámunkban részletesen beszámoltunk arról a nagyszabású kolozsvári hamis-pénzgyártási manőverről, amelyet a rendőrségnek egy budapesti feljelentés alapján sikerült lelepleznie. A hamis érc huszlejeseket Zimmermann Emil és ennek egyik rokona, Benedek Henrik nagyszebeni sertéskereskedő gyártottak. Benedek Henrik tekintélyes nagyszebeni kereskedő volt, aki egy ottani dúsgazdag szeszgyáros leányát vette feleségül. Ugyancsak Nagyszebenben él bátyja, dr. Benedek Gyula is, aki ügyvédi praksist folytat. Benedek Henrik egyébként maga is jó módú családból származik és édesapja annakidején Medgyesen volt kereskedő.

Rendkívül érdekesek azok a körülmények, amelyek között a pénzhamisító-társaság leleplezése történt. Amikor a budapesti feljelentés a nagyszebeni rendőrségre megérkezett, Medrea kolozsvári sziguranca-inspektor éppen ott tartózkodott. A feljelentés arra figyelmeztette a nagyszebeni rendőrséget, hogy vigyázzon, mert Benedek Henrik sertésnagykereskedő hamis pénzzel vásárol és a hamis pénzt egy kolozsvári rokon készíti. A nagyszebeni rendőrség taktikával dolgozott s nem állította elő azonnal Benedeket, hogy felvilágosítást kérjen tőle a hamis pénzekre vonatkozólag. A rendőrségnek az volt a véleménye, hogy mindenekelőtt a gépet kell megszerezni.

Még azon éjjel a nagyszebeni Zonga komisár átutazott Kolozsvárra és megindította a nyomozást Benedek rokonsága után. A rokonság kivizsgálását először a bejelentő lapok alapján próbálták meg. Először Benedek nevű embereket kerestek és ezek között is elektrotechnikuskokat. Ilyen nevű elektrotechnikust azonban nem találtak. Ekkor aztán szakörökben kezdtek érdeklődni az iránt, hogy kik a legügyesebb elektrotechnikuskok. Általában mindenütt Zimmermann neveztek meg. A bejelentő lapok szenzációval szolgáltak: Zimmermannnak ugyanis Benedek-leány a felesége. A nyom most már megvolt.

Egy napon azután Zonga komisár beállított Zimmermannhoz, akinek előadta, hogy egy kis pénzt szeretne vinni és hogy Benedek őt beavatta az üzletbe. Zimmermann először nem akart hinni. Amikor aztán Zonga pénzt vett elő és azt mondotta, hogy ezt „anyagra” küldötte Benedek, Zimmermann átvette a bankjegyeket, megmutatta Zongának a gépet. A többi pedig már a rendőrség dolga volt. Előállították Zimmermannat a rendőrségre, ahol mindent beismert. A nyomozás tovább folyik.

Kifosztották a rablók egy vendéglős lakását

A vendéglőben mindent összeromboltak, a lakásból pedig 80 ezer lej készpénzt vittek el. — A vendéglős anyját súlyosan bántalmazták.

Bucurestből jelentik: Vakmerő rablótámadás történt ma délután Bucurestiben a Str. Sf. Constantin si Elena 28. számú házában lévő Stoiciu Vazul-féle korcsmahelyiségben. A késő délutáni órákban négy ismeretlen egyén hatolt be a korcsmahelyiségbe, ahol csak a korcsmáros öreg édesanyja tartózkodott. A négy ismeretlen egyén minden ok nélkül törni-zuzni kezdett a helyiségben, majd mikor már mindent tönkretettek és a korcsmában levő italokat a földre öntötték, ketten ráugrottak az öregasszonyra, ütni-verní kezdtek és egy hatalmas doronggal úgy fejbevágták, hogy eszméletlenül esett össze. Közben a másik két rabló a lakásba ment, amely közvetlenül a korcsmahelyiség mellett van és azt teljesen kifosztották. A rablók többek között az ékszereken kívül még 80 ezer lej készpénzt is magukkal vittek. A rablótámadást csak a késő esti órákban fedezték fel, amikor Stoiciu Vazul a városból hazatért. Azonnal jelentést tett a kerületi rendőrségen, ahol az ügyben erélyes nyomozást vezettek be. A súlyosan sérült öregasszonyt kórházba szállították.

Otven évvel ezelőtt állították fel az aradi vértanuk emlékoszlopát

Beszélgetés dr. Barabás Bélával — Kettős ünnep 1881. október hatodikán — A kik pénzt gyűjtöttek az emlékoszlopra — Visszaemlékezés a szomorú napokra

Az idő esőssé, hűvössé változott, a víz az uccákon pocsolyákba olvad, a szántóföldön pedig minden röge beleszivja magát. Arad határában, a vár felszigetén magánvoson, elhagyottan áll a tizenhárom vértanú emlékoszlopa, eső paskolja a gránittömböt és fölötte versenyt vágat az idővel a szél. Otven éve áll már így a vértanuk emlékoszlopa. Kettős emléknapot jelent tehát most október hatodika.

Beszélgetést folytattunk ez alkalommal dr. Barabás Bélával, az aradi Magyar Párt ösz elnökével, aki annakidején tevékeny részt vett az emlékoszlop felállításában.

Tizenhárom eperfa

— Egészen 1867-ig semmi nem jelezte, hogy hol teljesedett be a magyar nép tragédiája — emlékezik vissza az ösz Barabás Béla. Ebben az évben ötlött először fel a gondolat, hogy meg kell örökíteni az utókor számára azt a helyet, ahol a 13 nagy magyar szegényteljes és nekünk mégis oly dicső halált halt.

— Volt az apám udvarában egy vén, kiszáradt eperfa, amelynek éppen 13 ága volt. Emlékszem, akkor még 12 éves kisfiú voltam. Augusztusban történt a szimbolikus emlékjel elhelyezése, éppen amikor az Országos Dalárda Aradon vendégszerepelt. Apám kivitte a molnárokkal és munkásokkal az eperfát oda, ahol a 13 vértanú közül kilenc a zsvánvoknak kijáró kötélhalált elszenvedte. Nagy ünnepség volt akkor, a tömegben ott voltam én is és mint gyermek, végignézttem a nemzeti kegyeletnek ezt a szép megnyilvánulását.

Az emlékgula

— Hét év telt el azután — mereng el a múltban Barabás Béla dr. — 1874-ben, a tizenhármak kivégzésének 25 éves évfordulóján egy lapos követ helyeztek az elásott eperfa fölé. Később azután erre a köre egy emlékgulát emeltek. Ez volt a vértanuk első emlékoszlopa. Utóbb bebizonyosodott, hogy az emlékoszlop rossz helyen fekszik. Télen ugyanis

Figyelje meg jól!

STRASSER

divatruháza

versenyen kívüli árait!
szemben a Lutheránus templommal

Egy magyar leány rejtélyes tragédiája Párisban

Leugrott a negyedik emeletről és egy arra haladó nőre zuhant. — A leány haldoklik.

Párisból jelentik: A rendőrorjárat egy néptelen uccában ma hajnalban két eszméletlen állapotban lévő, súlyosan sérült nőt talált. Mindkettőjüket a kórházba szállították. A megindított vizsgálat megállapította, hogy egyikük egy 21 éves magyar leány. A leány öngyilkossági szándékából az éjszaka kiugrott egy ház negyedik emeleti ablakából. És közben rázuhant egy arra haladó nőre, aki az ütés következtében szintén elvesztette eszméletét. A leány haldoklik.

Darányi Pensio

BUDAPEST, IV., Sütő-uca 2. Telefon: Aut. 813-00.
Belváros szívében, teljesen újonnan, modernül (hideg-meleg folyóvízzel) átépítve és berendezve, újból megnyílt Kifűző konyha, kívánatra diétás koszt. Mérsékelt árak.

a Maros rendszerint megáradt, elöntötte a vár területét és ilyenkor a sik területen elhelyezett emlékkő is a víz alá került. Ezenkívül a gulát egyre jobban körülötte és belepte a bozót, a dudva.

— Végre ötven évvel ezelőtt megszületett az a gondolat, hogy a város fiatalságának gyűjtést kell indítani egy emlékdomb felállítására. A város fiatalságából heten: Dániel Endre, Urbányi János, Csepregy Miklós és magam, továbbá Priegl István, Keresztes Gyula és Aknay Lajos bizottságot alakítottunk a felállítandó emlékdomb érdekében. Hetünk közül most már csak négyen: Dániel Endre, Urbányi János, Csepregy Miklós és én vagyunk életben, hárman meghaltak.

A vértanuk emléke otthont kap

— A gyűjtés teljes mértékben sikerült. Négyezer forint gyűlt össze és 1881. október 6-án megtörtént az emlékoszlop ünnepélyes leleplezése, amelyen én mondtam az ünnepi beszédet. A dombra, mint ismeretes, 15 lépcsőfok vezet fel, amelyen egy gránitoszlopot állítottak fel. Ide van bevéve a vértanuk neve és ez az emlékoszlop fennáll ma, ötven év után is.

Eddig tart Barabás Béla visszaemlékezése. Az ötvenéves gránitoszlop komoran és elhagyatva áll a csatakos mezőség közepén, felette rohan a világtörténelem, súlyos szavak és súlyos események lógnak a levegőben, a lég megtelt elektromossággal. A gránitoszlop bronzba öregedő aranybetűivel úgy áll ott a vesztőtéren, mint a magyarságnak a történelem országútján félredobott kilométerköve.

Korda István.

1 darab kék százejessel

1,000.000 lejt nyerhet

a Zsidókórház sorsjegyével.

Huzás október 5.

Kapható Kochnál, Str. Eminescu (Deák F.-u.)

„Dombay” Pensio Budapesten

V. Vecsey-uca 4.

lgt. telefon: 193-72.

Előkelő, a legnagyobb komforttal berendezett csaiádi otthon. — Folyó víz és szobai fürdőszobákkal. — Elsőrangú ellátás. — Pensioárak már 7 Pengőtől.

Dr. PACHA AGOSTON püspök a mai helyzetéről és a munkanélküliségről

nyilatkozik az „Aradi Közlöny”-nek — „Olyan szomorú, szürke a világ, mint az idő...” — A püspök a gyermekek között — Vasárnap reggel Radnára megy dr. Pacha Agoston püspök

Dr. Pacha Agoston katolikus püspök pénteken este érkezett Aradra, ahol a Minorita-rendház vendégeként szállott meg. Dr. Pacha Agoston aradi látogatásának ezuttal papszentelés volt a célja. Szombaton reggel nyolc órai kezdettel tartott ünnepélyes mise keretében szentelte a püspök diakonussá Gruber Ernő alszerpapot, az aradi Minorita-rend tagját, aki tanulmányait Rómában végezte, ahova a közeli napokban visszatér tanulmányainak befejezése végett. A püspök a délelőtti folyamán az aradi katolikus elemi iskolában tett látogatást, ahol szeretettel foglalkozott a tanulókkal, majd visszatért a Minorita-rendházba és szobájába vonult vissza.

Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste dr. Pacha Agostont, hogy a hitéletet érintő néhány aktuális kérdést intézze a bánsági katolikus társadalom vezető egyéniségéhez. Dr. Pacha Agoston püspök dr. Pazsitny Bonaventura rendfőnöki lakosztályában fogad. Odakünn csendes, szomorúan esik. Az esőcseppek halkán kopognak az ablaktáblákon s egy ingaóra szerényen ketyeg állványán. Dr. Pacha püspök levélírással van elfoglalva, melyet Pazsitny rendfőnök szeretetreméltó bejelentésére félbeszakít és közvetlen kedvességgel, barátságosan üdvözl: majd röviden elmondja, hogy mi hozta ezuttal Aradra:

— Tulajdonképpen csak a diakonusszentelés miatt jöttem most Aradra. Ma már tovább kellett volna utaznom Mária-Radnára, ahol a betegápoló nővérek kolostorának újonnan felépített kis kápolnáját szenteltem fel. Azonban közbejött a holnapi Szent Ferenc-ünnepségekkel kapcsolatos radnai zárandoklat, melyet a Minorita-rend vezet Mária-Radnára. Így elhatároztam, hogy részt veszek ezen a zárandoklaton, velük maradok egész nap és este a zárandoklattal együtt térek vissza ismét Aradra.

Pacha püspök arcán jóságos mosoly vonul át s folytatja:

— Különbözik minden évben nyolcszor-tíz-szer ellátogatok Aradra. Jó, ha a főpásztor törődik a nyájával és minél többször megnézi, hogy élnek, mit csinálnak a hívek... Nagyon szívesen jövök Aradra, amikor csak alkalom nyílik rá és mindig olyan szívesen fogadnak.

— Talán mondana nekünk valamit a munkanélküliségről. Miltóságod, a tél közeleg és jelenleg ez a legégetőbb probléma, melynek enyhítésére Aradon szépen összefogtak a charitatív egyesületek a társadalmi és hatósági személyiségek vezetésével.

— Igen, örömmel értesültem a dologról. De erről a kérdésről csak annyit mondhatok, — hogy olyan szomorú, szürke ma a világ, mint az idő odakünn! — A püspök tekintete az ablakon keresztül az ölmos fellegekkel terhelt mennyboltozatra téved és nagyon elkomolyodik. Azután folytatja:

— Ma jobban kell az Isten az emberek-

nek, mint valaha. A hitélet nagyon fellendült, a valláshoz menekül még a hitetlen is ezekben a nehéz időkben. — Majd közbeveti: — Ha Aradon vagyok, csak Aradról szeretek beszélni. Itt különösen meg vagyok elégedve a hitápolásával. Nemcsak az ifjúság körében, de a felnőttek is intenzív vallásos életet élnek. Az iskolákban nagyon szépen nevelik az ifjúságot. Ma meglátogattam a katolikus elemi iskolát, ez az intézet különösen nagyon szépen fejlődik. Olyan kedvesek azok a gyermekek. Képzelve, eljátszogatam velük az udvaron, persze a sok kis nebuló mind a püspök bácsira pályázott játék közben. Farkas és bárányt játszottunk a szünet alatt. Azután összegyűjtöttem őket a tornaterembe és beszéltem nekik a szülői szeretetről, a köteles tiszteletéről az élet nehézségeivel küzdő szülők iránt.

Dr. Pacha Agoston vasárnap reggel fél 7 órakor a radnai zárandoklattal indul Mária-Radnára, mely este hat órakor tér vissza Aradra. Dr. Pacha püspök Mária-Radnán részt vesz a Minorita-rend alapítójának, szent

Az aradi divízió tisztikara is hozzájárul a munkanélküli-alaphoz

Radu Cornel dr. látogatása Balacescu tábornoknál — Újabb adományok — Kimutatás a felajánlott önkéntes adományokról —

Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök ma látogatta meg az aradi lovas-divízió parancsnokát, a hazérkezett Balacescu tábornokot, hogy megnyerje támogatását az aradi munkanélküli segélyakció érdekében. Balacescu generális rendkívül szívélyesen fogadta Aradváros képviselőjét, akinek, miután figyelmesen meghallgatta előterjesztését, megígérte, hogy az akció számára személyesen kívánja megnyerni a divízió tisztikarának erkölcsi és anyagi támogatását is. Értesülésünk szerint az aradi divízió tiszt- és altisztikara a maga részéről ugyancsak hozzájárul a munkanélküli-alap anyagi gyarapításához.

A mai napon különben számos levélbeli bejelentés érkezett Radu Cornel dr. elnök címére, amelyekben az aradi gazdasági és kereskedelmi intézmények írásbelileg is bejelentik, hogy mennyivel kívánják támogatni a munkanélküliek fellebbezésére létesített alapot. A levelek közül ki kell ragadnunk Pacuraru Brutus kamarai vezértitkár írásbeli értesítését, amellyel egy magát megnevezni nem akaró aradi ur 5000 lejes adományát juttatta el a városi kasszába. Ott láttuk a Banca Comerciala Italo-Romana S. A. aradi fiókjának értesítését, amelyben három hónapon át havi 1500 lejes adományát ajánlja fel. Az Első Erdélyi Biztosító Társaság tisztviselőikara hat hónapon át havi 650 lejellel kíván hozzájárulni a munkanélküli segélyalaphoz. Feltűnést keltett, hogy a Banca Nationala aradi fiókjának igazgatósága levélben értesítette Aradváros vezetőjét, hogy az intézetnél fennálló rendelkezések értelmében nincs módjában az aradi akció rendelkezésére állani, a tisztviselői hozzájárulások ügyében pedig forduljon a város vezetősége közvetlenül a tisztviselőkhöz, az igazgatóságnak nincs módjában a közvetítő szerepet vállalnia.

Máskülönben a város főpénztárában Halmos József főpénztáros ma elkészítette mindazon összegekről a pontos kimutatást, melyek október hó elsején a munkanélküli alap céljaira az eddigi önkéntes felajánlásokból befolytak. Ezek a következők:

A városi tisztviselői október havi fizetésének egy százaléka 12.666 lej
Az Aradmegyei Tkpénztár R.-1. 3000 lej
Az Aradvárosi Üzemek tisztviselői 1769 lej

FIBRA

átköltözött

a Minorita-palotába

A régi, olcsó árak továbbra is érvényben vannak!

Mérték utáni szabászat a legfinomabb szövetekből. — Külön szövetosztály. — Dívat különlegességek.

Dus választék férfi, női és gyermek konfekcióban.

Ferencnek tiszteletére rendezett ünnepségeken, valamint a betegápoló-nővérek anyaházának új kápolnáját avatja fel. A püspök legközelebbi Aradra jövele a 9-én kezdődő háromnapos kongregációs kongresszus alkalmával lesz, melyen mint elnök vesz részt.

Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár R.-T.	3000 lej
Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár tisztviselőikara	733 lej
Banater Bankverein A. G.	2500 lej
Aradi Textilgyár R.-T. és tisztviselőikara	7045 lej
Andrényi Károly-cég tisztviselőikara	5123 lej
Aradi Kereskedelmi és Iparkamara tisztviselői	700 lej
Városi autóbusz és mozik	1288 lej
Összesen:	37.824 lej

Az utóbbi összeállítás természetesen nem tartalmazza a hónap 20-ika táján befolyó összegeket, melyeket az állami tisztviselők ajánlottak fel önkéntesen, így a megyei, a pénzügyigazgatósági, a törvényszéki, stb. tisztviselők. Az eddigi jelek szerint az önkéntes felajánlások útján is havonta legalább 100.000 lej fog rendszeresen befolyni a város kasszájába. A város vezetősége különben az aradi sajtó útján rendszeresen közzé fogja tenni a beérkező adományokat és önkéntes felajánlások összegeit.

Az aradi mozik mai műsora

Fél 5, 7 és fél 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: Anna Ondra első hangosfilmje, KICSERÉLEM A FELESEGE. Rendkívül ötletes, mulattató vígjáték. A többi szerepekben Andre Pilot, Adele Sandrock, Felix Bresart és Siegfried Arno. Ezt megelőző a Schmelting-Stribling boxmérkőzéséről készített komplot hangosfilm.

3, 5, negyed 8 és negyed 10 órakor:

SELECT MOZGÓ: AZ ERDÉSZLEÁNY. Zenéjét: Mozart hasonló című operettjéből és egyéb dalműveiből Bruno Granichstaedten állította össze. Főszereplők: Irene Elsinger, Paul Richter, Oskar Karlweis és Halmay Tibor.

ELITE MOZGÓ: POKOL RABJAI. Kalandordráma. Főszereplők: Imogene Robertson, John Gilbert és Ernest Torrence. (Előadások fél 5, 6, fél 8 és negyed 10 órakor.)

GRADISTE MOZGÓ: SZENT LAJOS HÍDJÁ. Erkölcsháza. Főszerepekben: Lily Damita, Don Alvarado és Raquel Torrese. (Előadások 3, fél 5, 6 és fél 8 órák.)

GAJI MOZGÓ: ANGYALKÁ. Főszereplő: Norma Shearer.

FÉL 12 ÓRAI MATINÉ:

CENTRAL MOZGÓ: MADAME SATAN.

SELECT MOZGÓ: ASSZONY, AKI NEM FELEJT.

Romlott kolbásztól meghalt egy orvos

A fiatal orvos borzalmas kinokat szenvedett.

Csernovitzból jelentik: Tragikus módon halt meg dr. Grossberg Károly általánosán ismert csernovitzi orvos. Az alig 31 éves fiatal orvos, aki rendkívül nagy szimpátiának örvendett a városban, tegnapelőtt érkezett haza Bécsből. Utközben Lemberg állomásán valami kolbászfélét evett, amelytől hazaérkezése után rosszul lett. Az esetnek nem tulajdonított nagy fontosságot, mivel azt hitte, hogy egy egyszerű gyomorrontásról van csupán szó. Ma éjjel azután borzalmas kinok között kiszenvedett. A kolbász, amelyet evett, valószínűleg romlott lehetett és ez okozta a fiatal orvos halálát. A váratlan eset az egész városban érthető megdöbbenést és részvétet keltett.

A Vadászkürt-Kabaré műsora mindig jobban és jobban vonz. Reggelig tartó pompás hangulat.

Az Aradi Közlöny tudósítója végignézte Amerika legizgalmasabb motorcsónak-versenyét

Ahogy a versenyzők csalnak —

„Miss England” és „Miss Amerika” elindul a nagy harca — Százazrek nézik

végig az izgalmas versenyt — Létre, mint házitribün — Pokoli lármát a startnál — Felrobban az egyik versenycsónak — Leszakad a tribün a tömeg alatt —

A lapok a verseny után tízperccel illusztrálva ismertetik az eseményeket

Már több ízben közzétük Razel Lászlónak az amerikai Detroitból küldött érdekes és mozgalmas, amerikai tempóval megírt cikkeit, melyek a közönség tetszésével találkozott az Aradi Közlöny hasábjain. Alább közöljük egy izgalmas motorcsónakversenyről készült hangulatos riportját, melyet a mai napon juttatott el szerkesztőségünkbe.

Ezuttal egy érdekes, roppant izgalmas motorcsónakverseny leírásával szeretném szórakoztatni az Aradi Közlöny olvasóit. Az ilyen versenyek háttérében többnyire család rejtőzik, ugyanis az amerikai versenyzők a legtöbb esetben csalással vívják ki a győzelmet valamely más nemzet versenyzőjével szemben. Ez történt a Miss England és Miss Amerika legutóbbi találkozásánál is. Vasárnap és hétfőn folyt le a minden évben ünnepélyes keretek között megtartott harnsworthi híres motorcsónakverseny. A Harnsworth-versenyek nagydíját eddig 11 éven keresztül a Miss Amerika nevű motorcsónak vitte el, melyet Gary Wood pilóta vezetett. A vasárnapi versenyen először került szembe a Miss Amerika a hírneves Miss England II.-vel, melynek pilótája Haye Don nevű versenyző.

A verseny a Detroit-folyón zajlott le, a Belle Isle sziget és a detroiti part között. Már a kora délutáni órákban hatalmas tömegek hömpölyögtek a partravezető utakon. Egyik barátom erős turakocsiján indultam el a versenyre. Már fél háromkor indultunk, bár a verseny kezdete csak fél hatra volt jelezve. Minél jobban közeledtünk a Belle Isle hídjához, mely a budapesti Margit-hid kolosszális mása, annál lassabban haladhattunk előre. Az autók valószínűleg tengere vette körül kocsinkat. Tízezrekre menő tömeg igyekezett a verseny színhelyére. A parton minden talpalatnyi hely el volt foglalva, mintegy 8 kilométernyi körzetben emberek ezrei lepték el a partot. Körülbelül negyedmillió emberfej hullámozott, amerre csak a szem ellátott. Érdekes, hogy bár Amerika a bussinesz hazája, ez a nagyszerű látványosság teljesen ingyenes volt. Három óra volt, amikor kiértünk és rekkenő hőség. Azzal szórakoztam egyelőre, hogy megfigyeltem egy-egy amerikai család kivonulását. Nagyon mulatságos látvány volt, amint egy-egy családapa megérkezett, vállán kétágu létrával, úgynevezett „házitribün”-nel, melyet nagynehezen felállított a parton. A létrák tetejére napernyő került, mely alá a legfelső fokra a családanya telepedett fel, azután a többi fokokon, mint madárfiókák a fagyagok helyét foglaltak a csemeték. A családapa persze csak nyakát nyújtogatja a létra alatt és izzad a rekkenő hőségben.

Hihetetlen aránu csónakverseny

Nagy tolokodás, lökdösődés, tülekedés után végre az Edison Comp. egyik magas homokdombján kaptunk helyet, ahonnan egész jól megfigyelhettük a verseny minden mozzanatát. Pontban fél hatkor kezdődött a verseny. Szabályosan startoltak a csónakok: Miss England II., Miss Amerika IX., Miss Amerika VII. Azonnal Miss England veszi át a vezetést. Szinte szemfényvesztő sebességgel repül a víz szintje felett. A levegőben megjelennek a repülőgépek. Nyolc-tíz repülőgép azonnal a nyomába szegődik Miss Englandnak: a filmgyárak és lapok kiküldött operátorjai fénykép- és filmfelvételeket készítenek Miss Englandról.

Iszonyu repülőgépberregés, motorbugás és sürögő légszűrés között repül el előttünk

Miss England, nyomában a repülőgépekkel. Utána Miss Amerika IX., majd a fordulónál felülnek Miss Amerika VII. is. A drukkerok ezrei kiabálnak és tütyülnek, pokoli lármát, mely a motorcsónakok és repülőgépek tovarobogásával egy kissé elül. A versenyzőknek hat kört kell megtenniük, egy-egy kör körülbelül öt mérföldet tesz ki. Az első kört Miss England 75 mérföldnyi átlagsebességgel teszi meg, mely az utolsó körnél már 93-ra megy fel. A második körnél vezetett már Miss England s ez az előny behozhatatlanná növekedett. Ennek dacára a közönség részéről teljes csend fogadta Miss England megérdemelt, szép győzelmét!

Szerencsétlenség a verseny színhelyén

A verseny végeztével mintha csak a föld indult volna meg, az emberek, autók áradata gigantikus erővel nyomult előre. Percenként csak métereket tehetünk autóval és egy gyalogosnak is tíz perces ut két órát vett igénybe. A verseny második napján már villamoson mentünk ki a helyszínre. Ugyanaz a kép, mint előző nap, emberek, autók tízezrei, a repülőgépek zuga és perzselő meleg... Éppen a startra értünk ki, Miss Amerika IX. vezet, nyomában Miss England II. Most érnek az első fordulókhoz. Hatalmas bugás, Miss England szívéből magas tűzcsókák lobbannak fel, majd hirtelen felfordul és pillanatok alatt elsüllyed. Miss Amerika IX. azonnal leáll s így Miss Amerika VII. egyedül, egészen kényelmes tempóban folytatja a versenyt. Most már semmi izgalmas momentumot nem várhatunk, a közönség nagy része hazafelé igyekszik, azonban hirtelen nagy recsegés, messze hallatszó segélykiáltások hullámanak végig a tömeg felett. Az egyik víz

Érdekes pereskedés a pécskai járásbíró és egy ügyvéd között

Súlyos incidens egy tárgyaláson — Kibékülés, amely után tovább folytatódik az ellenségeskedés — Tárgyalás az aradi törvényszéken

Az aradi büntetőjárásbíró előtt érdekes ügy került tárgyalásra, amelyet Dan Ion pécskai vezetőjárásbíró indított Krausz Béla dr. pécskai ügyvéd ellen. A vád szerint az ügyvéd súlyosan megsértette tárgyalás közben a járásbíró, aki hatóság elleni erőszak címén kérte az eljárás megindítását az ügyvéd ellen.

A feljelentés szerint az ellenségeskedés már régebben kezdődött meg, amelybe nemcsak az Ügyvédi Kamara, hanem maga az aradi törvényszék is beleavatkozott s akinek közbenjárására az igazságszolgáltatás ügymenetének zavartalan biztosítása céljából, Dan Ion vezető járásbíró ki is békült Krausz Béla dr. ügyvéddel.

A kibékülés dacára a rejtett ellenszenv több ízben nyilvánult meg, amely végül is nyílt sértésben robbant ki. Az egyik tárgyaláson, mivel a járásbíró ítéletével az ügyvéd nem volt megelégedve, hangosan megjegyezte, hogy a bíró nem ismeri a törvényeket s ítéletét nem azok szellemében hozza. Midőn Dan járásbíró az ügyvédet rendreutasította, az elhagyta a bírósági termet.

Tekintve, hogy Krausz Béla dr. a bírót hi-

vatali működése közben sértette meg, Dan Ion hatóság elleni erőszak címén tette meg feljelentését, amelyben ma tartott tárgyalást az aradi büntetőjárásbíró. Krausz Béla dr. több tanu kihallgatását kérte a bíróságtól, amelynek az helyt is adott s a bejelentett tanúk kihallgatását, akik a tényállást lesznek hivatva tisztázni, a bíróság október végére halasztotta.

Fontos Budapestre utazók részére

Szálljon meg a

Merán szállóban

Berlini-tér 7. (Nyugatinál)

Budapest legjobb helyén fekvő modern szállója. Lift, központi fűtés, hideg és meleg folyóvíz, fürdők, telefonos szobák, kávéház-étterem.

Szobák 4.50 P. Pensiók 8 P-től

Egy ágy nál 10, két ágy nál 20% engedmény a lap olvasóinak.

Magánvizsgázók Studiuma,

levelező oktatással és anyagi felelősséggel magánvizsgázókat.

Budapest, Baross-tér 6. Keleti pályaudvarnál.

Izmed pasa Athénbe érkezett

Venizelos csókkal fogadta. — A pasa Rómába és Budapestre látogat el.

Athénből jelentik: A város zászlódiszbe öltözött Izmed pasa fogadtatására. Amikor a török külügyminiszter a pireneusi kikötőbe érkezett, Venizelos a hajóhidnál megölelte és megcsókolta. Megérkezése alkalmából nagyszabású ünnepségek, fogadások, lakomák lesznek. Izmed innen Rómába, majd Budapestre utazik.

Utiköltség hiánya miatt

az aradi rendőrség nem üldözheti a Banca Nationala fiókjánál történt rablás tetteseit

Sem vasúti jegyet, sem fizetést nem kapnak a detektívek.

Teljes erővel nyomoz a rendőrség a Banca Nationala pénztárhelyiségében elkövetett száz-ezer lejes lopás ügyében, a nyomozást azonban, mint értesülünk, különböző körülmények hátráltatják. Mint megállapítást nyert, a tolvajok autón Lippáig menekültek, itt azonban nyomuk veszett. A rendőrség feltevése az, hogy innen vonaton Temesvár, vagy Lugos felé menekültek tovább. Igen ám, de amíg a tolvajok jól el vannak pénzzel látva, addig a rendőrségnek — bármilyen komikusan hangzik is — nincs utiköltsége. Az államvasutak ugyanis már évekkel ezelőtt megvonta a rendőrségi tisztviselők szabadjegyét és a detektívek ma már csak az állami tisztviselőknek kijáró vasúti kedvezményekben részesülnek.

Mindehhez járul még, hogy a rendőrségen, ugylátszik, semmiféle alap nincs a tisztviselők esetleges költségeinek fedezésére. Marad hát a rendőrségi detektív saját fizetése, ami oly csekély, hogy még a megélhetésre is alig elég és amit pontatlanul kapnak meg. Így például a tisztviselők még ma sem kapták meg szeptemberi fizetésüket. Mindezek a körülmények bő magyarázatát adják a rendőrségi nyomozás meglehetősen gyakori sikertelenségének.

Drámai lendületű végrehajtás a CFR aradi főpénztára ellen

Amikor a végrehajtó minden poklon keresztül teljesíti kötelességét — Várakozás a zárt páncélszekrény előtt — Egy erőszakos gesztus, ami 219 ezer lejt hoz

Vigjátékíró, aki témáit az életből lesi el, valamelyik darabjában, pompás helyzetkomikum alakjában használhatná fel azt a végrehajtási jelenetet, amely ma délelőtti játszódott le a CFR. aradi főpénztárában.

A szereplő személyek Ciupuliga királyi bírósági végrehajtó és Stoicescu, a CFR. főpénztárnoka. Az előzmények pedig a következők:

Közel tíz évvel ezelőtt az aradi Bloch H. cég különböző irodai felszerelési tárgyakat szállított a vasut igazgatósága irodáinak részére. A számla több mint százezer lejt tett ki, amelynek kifizetését azonban a vasut valamilyen okból kifolyólag, megtagadta. A cég a követelését végre is peresíteni volt kénytelen, a vasut ügyvédje azonban különböző kifogásokkal huzta a pert, amely csak néhány héttel ezelőtt került ítélethozatalra. A bíróság megítélte a cég követelését, különbeni végrehajtás terhe mellett. A vasut azonban edzett az ilyen ítéletekkel szemben s a felperes ügyvédjének azt a kategorikus választ adta a főpénztár, hogy vigya el a követelését — ha tudja.

A biztosítási végrehajtás fogantatására ma reggel megjelent a vasut főpénztáránál Ciupuliga végrehajtó, Stoicescu főpénztárnok üdvözlötte az volt a belépő s már ismerős végrehajtó számára, hogy türeményes gyorsasággal bezárta a pénztárszekrény nyitva levő ajtaját. Itt ugyan foglalás nem lesz. Legalább is pénzt nem fog látni a végrehajtó, Ha tet-

szik, foglalja le a palotát, vagy a berendezési tárgyakat — de pénzt, azt nem!

Ciupuliga végrehajtó tehát fogott egy székkel és leült. Elvégre egy végrehajtónak türelemmel is kell bírnia. A pénztárszekrényben a tisztviselők zavartalanul dolgoztak tovább, a pénztárszekrény zárt ajtókkal őrizte kincseit, Ciupuliga végrehajtó pedig ült rendületlenül. Egyik óra mulott a másik után, a helyzet azonban nem változott. A tisztviselők már el is felejtkeztek a végrehajtó jelenlétéről, aki ült némán és hallgatagon, mint vadász ül méla lesben, várva a fejleményeket.

Amelyek pedig csakhamar be is követ-

keztek, még pedig drámai gyorsasággal. Valaki megjelent a pénztáráblaknál s kisebb pénzösszeg kifizetését kérte. Stoicescu főpénztáros gyanútlanul nyitotta ki a súlyos pénztár-ajtót, kivette a kért összeget, amikor azonban észbekapott, más késő volt. Ciupuliga végrehajtó, mint a vérecs áldozatára, csapott le a nyitva levő pénztárszekrényre s az ajtó és a trezorok közé tette a lábát.

— Csak a testemen keresztül, illetve csak lábtöréssel lehet a pénztárt bezárni, — figyelmeztette a főpénztárost, aki tehetetlenül nézte, amint Ciupuliga belemarkol a pénzkötegekbe s egy pillanat alatt 219.656 lejt súlyosított el feneketlen aktatáskájába.

Ennyivel könnyítette meg a vasutat, hosszú órák kitartó várakozása és testi épségének veszélyeztetése után.

A pénzt 12 óra után pedig a Bloch-cég követelésének biztosítására letétbe helyezte az aradi pénzügyigazgatóság főpénztáránál.

Uj hivatalos órák az aradi városházán

Rendelet a belügyminisztériumtól — Alkalmazkodás az új időszámításhoz — Az interimár-bizottság elnöke rendes órákban fogad —

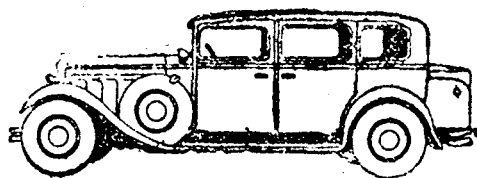
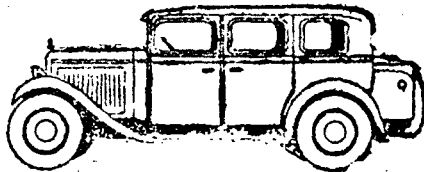
Az október elsején bekövetkezett időszámítási változások arra késztették a belügyminisztériumot újra, hogy országsszerte egységesen szabályozza át a városi és megyei közhivatalok hivatalos munkarendjét. Ma reggel érkezett meg az aradi városházára a belügyminisztérium távirati rendelkezése, amelyben az új hivatalos órák rendjét írja elő.

Az Aradi Közlöny munkatársának módjában volt betekintést nyernie a belügyminiszte-

rium táviratába, amely az aradi városháza délelőtti munkaidejét az alábbiak szerint írja elő: Reggel a hivatalos munkaidő fél 8 órakor kezdődik és pontosan fél 2 óráig tart. Délután hetenként kétszer lesz hivatalos szolgálat továbbra is a városházán: kedd és pénteken délután fél 5 órától fél nyolc óráig. Természetesen az interimár-bizottság elnöke délelőttönként csakis a szokott fogadó óráiban fogad továbbra is. Az új rendelet hétfőn lép életbe.

Látogassa meg a
Cioclop garázsban levő
KIÁLLITÁST

Legújabb 4 és 6 cilinderes
turakocsi modellek

Vezérképviselőt Románia részére:
SOCIÉTÉ GENERALE POUR L'ÉTRANGER,
Bucuresti, Bul. Take Jonescu, Palatul Cioclop

A modern technika csodája
a kiállításon levő

forgó alváz!

CITROËN

Olcso, jó és szép bundák

mérték után a
legújabb mo-
dellék szerint

NEULÄNDER E. szücsnél
FISCHER ELIZ - palota.

Szörmék legolcsóbb
beszerzési forrása,
CONSUM RT. TAGJA.
Szombaton csak este nyitva

H I R E K

A „Nautilus” kirándulása az északi sarkra háromszázezer dollárba került

Párisból jelentik: A „Nautilus” parancsnoka, Danenhower, ma Párisba érkezett és a tengeraltjáró utjáról a következőket mondotta:

— Véleményem szerint, az északi sarkot a jég alatt a Nautilushoz hasonló tengeraltjáróval megközelíteni nem lehet. Hasonló expedícióra csak olyan tengeraltjárókat lehet felhasználni, amelynek kifogástalan mélység-kormányja van és készülék a hideg ellen. Ugyancsak arra vonatkozólag is kell gondoskodni, hogy a fűtőanyagok meg ne fagyjanak.

A Nautilus, amely most Bergennél horgonyoz, jelenleg még az amerikai tengerészeti minisztérium tulajdona s így a hajót az expedíció tagjai amerikai kikötőbe fogják visszavezetni. Ha azonban az amerikai kormány és a minisztérium hozzájárulnak, úgy a Nautilus még Bergenben eladja. A tengeraltjárót a tervezett expedíció kezdetén tízezer dollárért vették, míg maga az expedíció költsége 300.000 dollárt emésztett fel, amellyel szemben az expedíció sikere tudományos szempontból ugyancsak minimális.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Változóan felhős idő, mérsékelt nyugati légáramlással, időnkint kisebb záporosok, lényegtelen hőváltozással.

— **A román külügyminiszter** Rómában, Rómából jelentik: Ghica román külügyminiszter ma ide érkezett. Utazása tisztán magánjellegű.

— **Gyászmise az aradi vértanukért.** Az aradi tizenhárom vértanu lelki üdvéért a minden évben szokásos alapítványi gyászmise az aradi Minoriták templomában f. évi október 6-án, kedden délután 9 órakor lesz megtartva.

— **A világháború kémszolgálatának rejtelmek.** Az Aradi Közlöny szerkesztősége megszerezte egy német vezérkari ezredes, Theodor von Sch. Berlinben most megjelenő, rendkívül érdekes memoárait, aki a világháborúban a központi hatalmak keleti frontján működő kémszervezetnek volt a vezetője. Különösen érdekesek az emlékiratnak azok az adatai, amelyek azokat a diplomáciai és katonai intrikákat leplezik le, melyek főként az orosz hadseregben és a vezérkarban voltak divatban, s amelyeknek eredménye volt aztán ennek a hatalmas hadseregnek taktikailag hibás vezetése. Ebből a memoárból a legérdekesebb részleteket folytatolagos cikksorozatban mutatjuk be olvasóinknak.

— **Ujabb gyász a spanyol királyi családban.** Párisból jelentik: Bourbon Jaime herceg, a spanyol karlisták vezére, aki csak néhány nappal ezelőtt békült ki Alfonz spanyol királlyal, tegnap hirtelen meghalt.

Olcsobb lett a fotócikk!

Rövid kivonat az árjegyzékből:

9/12 filmpack — — Lei 150
10/15 ateller lemezek Lei 80—100
stb. ezen arányban. Kizárólag elsőrangú gyártmányok. — Bővebb ismertető árjegyzék ingyen.

BLOCH H. fotóház
Arad.

— **Másiévi évi fogházra ítélték Budapestén egy csalással vádolt bankárt, akit Romániában fogtak el.** Budapestről jelentik: A törvényszék ma mondott ítéletet a 145 rendbeli csalással, 9 rendbeli sikasztással és 10 rendbeli uzsoravétségrel vádolt Pálfi Sándor bukott bankár felett, akinek bankja még 1926-ban tönkrement és ő Romániába szökött. Nagyváradon azonban letartóztatták és kiadták Magyarországnak, Pálfit a bíróság másfél évi fogházra ítélte.

— **Két püspök, negyven katolikus pap Aradon.** Szombaton és vasárnap tartja az erdélyi és bán-sági katolikus kongregáció kongresszusát Aradon. A kongresszus részletes programjáról egyik legutóbbi számunkban pontosan beszámoltunk. Erdély minden részéből nagyszámu kiküldött érkezik, akiknek elszállásolását egy hölgyszövetség vállalta. Eddig két püspök: dr. Pacha Agoston és Fiedler István, azonkívül hat pápai prelátus, kanonok, valamint negyven pap, Erdély katolikus társadalmi életének vezetői jelentették be érkezésüket a kongresszusra. Testületileg jelezte részvételét egy 150 leányból és egy 80 diákból álló delegáció. A kongresszus kiemelkedő pontja a két pontifikális mise, a szombat esti hangverseny a Kulturházban és a vasárnap délelőtti disztyúke a Kulturpalotában.

— **Kijavították a biatorbágyi halálviaduktot.** Budapestről jelentik: A biatorbágyi merénylet alkalmával megsérült hidat ma kijavítva átadták a forgalomnak.

Fehérneműk
Asztalnemű
Paplanok
nagy választék — olcsó ár
RUTKAY & BOTYE cégnél.
Arad, megyeházzal szemben.

— **Egy földbirtokos agyonlőtte az uccán haragosát.** Kaposvárról jelentik: Nagy feltűnést keltő gyilkosság történt ma délután Kaposváron. Domitrovics János közismert földbirtokos a város legforgalmasabb uccáján agyonlőtte Pzeller Viktor kaposvári lakost. A földbirtokos az uccán sétált, amikor Pzeller, aki egyébként régi haragosa volt, megszólította. Csakhamar szökváltás keletkezett közöttük, melynek során Pzeller egy nála lévő doronggal fejbe akarta sújtani Domitrovicsot, az azonban az ütést kikerülte, majd hirtelen előkapta revolverét és azzal többször Pzellerre lőtt, aki azonnal holtan esett össze. A rendőrség a földbirtokost letartóztatta és az ügyészségre szállították. Az eset a városban rendkívül nagy feltűnést keltett.

— **Eljegyzés.** Schwartz Hermann (Safu-Mare) eljegyezte Klein Mariskát (Pécskáról). (Minden külön értesítés helyett).

Ne kísérletezzon arcborrével!

hanem használja a már évtizedek óta bevált és közkezdvet

KARPÁTI BENZOE CRÉMET,

mely minden arcborrének megfelelőleg száraz és zsíros minőségben minden drogeriában és parfümeriában kapható.

— **Öngyilkos nadabi gazdálkodó.** A nadabi csendőrség ma jelentette az aradi ügyészségnek, hogy Czibesz Bálint 74 éves gazdálkodó lakásán felakasztotta magát, s mire tettét észrevették, már kiszenvedett. Az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Bárhon megjelent vagy hirdetett könyvet
SANDOR FERENC -nél keressen.

— **Tiltott szerencsejáték.** Az aradi rendőrség letartóztatta Weisz Bélát, aki a vonatokon tiltott szerencsejátékkal fosztogatta az utazókat. A rendőrség ma Weisz Bélát átkísérte az ügyészségre, ahol kihallgatása után szabadlábra helyezték, tekintettel arra, hogy a tiltott szerencsejátékot a törvény csupán kihágásnak minősíti és így pénzbüntetéssel sújtják.

— **Erősödik a magyarországi szarvasmarha-export.** Budapestről jelentik: Magyarország és Ausztria között a közeljövőben tárgyalások indulnak meg, amelyek célja a magyar marhakivitel szabályozása lesz. A tárgyalások eredményes befejezése esetén a magyar marhaexport jelentősen megerősödésére lehet számítani.

Holnap kezdődik és 30 napig tart a

Zsidókórház Sorsjátéka.

Fényeremény 1.000.000 Lej

Sorsjegyek még ma és holnap kaphatók

Koch Dánielnél

és mindenütt

A levélben küldött sorsjegyek ellenértékét kérjük legkésőbb hétfőig elküldeni

— **A Good Templar vasárnapi ünnepélye.** Az aradi Good Templar-rendnek vasárnap szép ünnepe lesz. Vasárnap Aradra érkezik Parmann Erick, berlini tanár, a Good Templar-rend világ propaganda mestere, aki az aradi páholy vendége lesz. Parmann még vasárnap délután meglátogatja az aradi gyermekpályát, ahol 50 új tag ünnepélyes felavatásán vesz részt. Hétfőn este a rend Piata Avram Iancu No. 18 alatti helyiségében nyilvános előadást tart, amely elé városszerte nagy érdeklődéssel tekintenek.

Öltöny szövetek 180 Lejtől

I. SCHUTZ-nál.

— **Verekedő bérkocsis.** Súlyos botrány játszódott le ma este 9 óra tájban a Főtér tulsó oldalán lévő Verbos butorizlet előtt. A 125-ös számú bérkocsis a külvárosból behozta Kovács Pál aradi lakost, akit a Főtéren letett kocsijáról, majd súlyosan összevert. A megvert embert a kihívott mentők a kórházba szállították, itt azonban nem fogadták el, arra való hivatkozással, hogy be van rugva és így azután a mentők a rendőrségre vittek. Az ügyben megindították a vizsgálatot.

— **Mindazon mérgezési esetek leközdésénél,** melyeket romlott élelmiszerek idéznek elő, a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz azonnali használata fontos segéd-eszközt képez. Híres orvostudományi könyvekben felsorolják azt is, hogy a **Ferenc József** víz többek közt ólommérgezésnél, mint specifikus ellenszer kitűnően beválik. — A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Villamos és teherkocsi karambolja.** Bucurestiből jelentik: Könnyen végzetessé válható villamoszerencsétlenség történt ma délelőtt Bucurestiben a Calea Elisabeta és a Dambovita-ut sarkán. Ezen a helyen a 14-es jelzésű villamos elűtött egy teherkocsit, amely teljesen összetört és a rajtaülők megsebesültek. A teherkocsi éppen az Elisabeta-körút sarkára ért, amikor a Dambovita-utról nagy sebességgel befordult a villamos. A villamos vezetőjének már nem volt ideje, hogy a nagy sebességgel haladó járművet leállítsa, amely nekiszaladt a teherkocsinak és azt elűtötte. A heves összeütközés folytán a kocsi teljesen tönkrement, míg a rajtaülő Mihai Cristea és Pitac Gy. bucuresti-i lakosok súlyos sérüléseket szenvedtek. A villamos szintén megrongálódott, az utasoknak azonban az üledtségen kívül semmi bajuk sem történt. A két megsérült embert a mentők a Brancovense-kórházba szállították. A rendőrség az ügyben megindította a vizsgálatot.

Jöjjön Budapestre minden **hagy**, aki előkelő iz-
lési finom **téli kabátot, felöltőt** vagy ruhát akar
venni vagy készíttetni már **80 pengőtől kezdve**. Minden dara-
bom saját műhelyemben készült eredeti párisi modellek szerint első-
rendű anyagból.

HERCEG-SZALON

Budapest
népszerű osztálya,
IV. Kossuth L.-utca 15.

Három kisgyermek máglya-halála

Bemégtek a lakásban, amely a kályha para-
zsától fogott tüzet.

Cernautiból jelentik: Borzalmas sze-
rencsétlenség történt ma délelőtt Vatra-Dor-
nei városkában, Florea Gavril Rudorean hely-
beli asszony a reggeli órákban, mivel dolga
akadt a városban, három kis gyermekét oda-
haza hagyva eltávozott hazuról és hogy a
gyermekek ne menjenek ki az utcára, az ajtót
bezárta. Közben a gyermekek játszani kezdtek
a kályhában levő parázzsal, amelytől tüzet fo-
gott a lakás butorzata és mire a szomszédok
észrevették a szerencsétlenséget, már az egész
lakás lángokban állott. Azonnal feltörték a la-
kás ajtaját, azonban már csak a három kis-
gyermek megszenesedett holttestét találták
meg. Amikor a szerencsétlenül járt gyermekek
anyja hazatért és megtudta, hogy mi történt,
öngyilkosságot akart elkövetni, de még idejé-
ben észrevették szándékát és így megakadá-
lyozták végzetes tettének keresztülvitelében.
A hatóságok a megrendítő szerencsétlenség
ügyében bevezették a nyomozást.

— Akik az aradi ügyesség fogházában ma-
radnak. Az aradi törvényszék vádтанácsa ma dél-
előtt a letartóztatásban levő kommunisták ügyé-
vel foglalkozott. Az első csoport, Faur György és
13 társa, akik a képviselőválasztások alkalmával
a Falusi és Városi Dolgozók Blokkja jelöltjének
érdekében fejtették ki propagandát és ezért még
a választások tartama alatt letartóztatásba he-
lyezték őket. Tekintettel arra, hogy ügyükben a
vizsgálat még befejezve nincs, a vádтанács továb-
bi fogvatartásuk mellett döntött. — A második
kommunista letartóztatás júniusban történt Uj-
aradon, ahol a csendőrök Kovács Elemért és
Gelses Fülöpöt tartóztatták le, mert államellenes
propagandát folytattak. Letartóztatásukat további
harminc nappal meghosszabbította a vádтанács. —
Ugyancsak most járt le vizsgálati fogságának ter-
mínusa a Victoria bank sikkasztójának, Hulber
Silviusnak, akinek ügye még nyomozás alatt áll
s ezért vizsgálati fogságát további harminc nappal
hosszabbította meg a vádтанács.

— Wizo. A Wizo folyó hó 6-án, kedden dél-
után tartja szezonnyitó összejövetelét. A megnyi-
tó előadást dr. Kupfer Miksa tartja.

— Tátray Kornélia énekelt a zsidó templomban.
Tátray Kornélia, az ismert énekművész a sáto-
ros ünnepek utolsó napján a mazkir-ünnep után az
izraelita templomban énekével igazi művelzetet
szerzett az izraelita hívőknek. A művész, aki-
nek művészetében az aradiaknak már több ízben
volt alkalmuk gyönyörködni, nemesveretű hangjá-
nak meleg tónusával ismételt általános és jól
megérdemelt sikert aratott.

— Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület
temetkezési csoportja értesíti tagjait, hogy az
első csoportban 481, a másodikban 498 számig
esedékes a fizetés. Egyben értesítjük tagjain-
kat, hogy irodahelyiségünket folyó hó 12-én
Str. Mocioni és Murasiu sarokra (Polgári
Menház épületébe) helyezük át.

— Megalakult a Zsidó Kórházak sorsjegy-
játékának elnöklő bizottsága. Tegnap állították
össze Kolozsváron azt a hivatalos bizottságot,
amely a zsidó kórházak sorsjegyjátékainak hu-
zásainál elnökölni fog. A bizottságban dr. Col-
bazi Emil vármegyei prefektus, dr. Tatar
Coriolan egyetemi tanár, az interimár-bizott-
ság elnöke, Richard Filipescu vezető ügyész,
dr. Pordea János közjegyző és dr. Sebestyén
József, a kolozsvári Zsidó Kórház elnöke vesz-
nek részt. A bizottság a sorsjegyjáték első hu-
zásán, október 5-én kezd meg működését. A
városháza nagytermében délután öt órakor
veszi kezdetét a húzás, mely iránt a sorsjegy-
vásárlók nagy tömegében általános érdeklődés
nyilvánul meg. A nyeremények végösszege
2.700.000 lejti tesz ki és így érthető, hogy min-
denki Zsidó Kórház-sorsjegyet.

— Dr. Miron Iustin volt aradi ügyvéd irodáját
Bucuresti, Str. Victor Emanuel 10. szám alá he-
lyezte át.

— Ha jól akar szórakozni, látogasson el
az aradi nyomdászok ma délután 4 órakor kez-
dő szüreti mulatságára, mely a Gutenberg-
Otthonban (Akác-utca) lesz megtartva. Reg-
gelig tartó tánc, elsőrendű cigányzene. A tisz-
ta jóvedelem a munkanélküli nyomdászok ja-
vára lesz fordítva.

— Az aradi Magyar Párt közintézkedési szak-
osztálya f. hó 5-én, hétfőn este fél 8 órakor teljes
szakosztályi ülést tart, melyre t. tagjait ezután
hívja meg. Tárgysorozat: Elnökválasztás, Folyó
ügyek.

— Dr. Boros Ernő fogorvos rendelését újból
megkezdte Str. Consistoriului (Batthyány-u.) 13.

— Uj tangó, Rumba, Ranchera, Cakeston új
táncokat is megtanulhatja Berczy Ilona táncisko-
lájában, a Központban. A huszadikán kezdődő ko-
lonba jelentkezni lehet Str. Gojda 3. sz. alatt.

— H. Sziklay Gizi Str. Cercetasilor (Szert
Pál-utcai) tánciskolájában október hó 5-én új
táncoklón kezdődik.

ASSZONYOM!

Mit óhajt kérem?
Talán nyolcszintű divatlapot husz divatmodelllel?
Vagy nyolc színyomással kézimunka oldalra
kiváncsi?
Esetleg nyolc oldal terjedelmű, különböző,
mintájú kelim, gobelin, rece, sző-
nyeg, kézimunka mintákkal óhajt meg-
ismerkedni?
Akar szurcsablont női fehérnemű, ágynemű,
milió és monogrammokról?
Ugyebár érdekl a legkiválóbb irodalom is?
Szolgálhatunk társadalmi, színházi, gazdasági
cikkekkel is!
Ha van kisgyermek, a gyermekrovat is érdekl!
Eredeti új regényünk október elsején indult, címe:

„A herceg két asszonya.”

Kérjen
ingyenes mutatószámot!

a Magyar Uriasszonyok Lapja
szerkesztősége és kiadóhivatalától
Budapest, VI., Jókai-utca 37.

Elitelték Zogu albán király merénylőit

Gjelosli hét évi, Cami három évi súlyos börtönnel súfolták — Enyhítő kü-
rűlménynek vették, hogy a merényletet nem aljas szándékból követték el

Bécsből jelentik: Délelőtt hangzottak el a
Zogu albán király ellen elkövetett merénylet
ügyében a védőbeszéd. Délután 5 óra után az
esküdtek visszavonultak és másfélórás tanács-
kozás után kihirdették verdiktjüket. Gjelosira
vonatkozó főkérdésre az esküdtek igennel vála-
szoltak, vagyis gyilkosságban mondották ki bü-
nösnek és ezzel a gyilkosság kísérletére és a
gondatlanságból elkövetett emberölésre vonat-
kozó pótkérdések elestek. A pillanatnyi elme-
zavarra vonatkozó mellékkérdésre hárman
igennel, kilencen nemmel válaszoltak. A fegy-
verpatens megsértését az esküdtek tízenkét
igennel állapították meg.

Camira vonatkozólag az esküdtek egyhan-
gulag igennel felelték a gyilkosság kísérletére
vonatkozó főkérdésre. A gyilkosságban való
távoli bűnrészességre vonatkozó kérdésre ki-
lenc igen, három nem esett. Az élet biztonsága
ellen elkövetett vétség mellett 11 igen és 1 nem

Hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken
érkezik

édesvízü dunai ponty,
kilója 1 kilóig 45 lej, 1 kilón felül 50 lej
Lutwak és Abramovici
cégnél.

Önborotválkozás teszi csak simává az arcot.

A Gillette-pengével mindenüvé hozzá fér, az áll és
a nyak legnehezebben megközelíthető részei egy
pillanat alatt simává válnak.
Vegye a valódit!!

Az új

pengét

Gyorsan és kifogástalanul borotvál.
A régi és új Gillette borotvakészülékekben egy-
aránt használható.

Kigyulladt egy petroleumszonda Ploesti mellett

A kár eddig három millió lej.

Ploestiből jelentik: Nagy tűzvész pusztí-
tott ma délelőtt Ploestiben a Foring petroleum-
társaság 1-es számú szondájánál. A hatalmas
szonda a délelőtt folyamán kigyulladt és hatal-
mas lánggal égni kezdett. A tüzről természet-
esen azonnal értesítették a tűzoltóságot, amely
csakhamar megjelent a helyszínen és hozzáfo-
gott a tűz oltásához. Az oltásnál a társaság sa-
ját tűzoltósága is segédkezett, azonban ennek
dacára sem sikerült a tüzet lokalizálni. A szon-
da körül lévő fából készült kellekek mind leég-
tek. A lefolytatott tűzvizsgálat megállapította,
hogy a tüzet egy benzinmotorból kinattanó
szikra okozta, mely a helyszínhez túl közel
volt elhelyezve. Emberáldozatban szerencsére
nem esett kár. Az anyagi kár az eddigi megál-
lapítások szerint jóval meghaladja a három
millió lejt.

— A Sloan's Liniment a fáó testrészek bedör-
zölésére szolgáló folyadék. Éjszakára külsőleg
bekenve, szívesen és a legnagyobb siker mellett
alkalmazzák inrandulásoknál, izomlázoknál és min-
den ilyenmű bántalmaknál. A Sloan's Liniment me-
legit, enyhít és gyógyít, mint a nap.

— Árleszállítás a Smay-küldőben október
1-től.

— Dr. Lakatos szanatórium, Baden bei Wien,
az őszi idényben, dacára a teljes üzemnek, mérsé-
kelt áron ad teljes ellátást betegeknek és üdi-
lőknek. Az összes gyógytényező, — külön szív-
osztály dr. Singer Richard egyet. m. tanár vé-
zetése alatt —, elsőrangú diétás konyha, szórako-
zások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

esett. A fegyverpatens megsértését az esküdtek
ebben az esetben is kimondották.

A verdikt kihirdetése után Gjelosi az es-
küdek felé fordult és albán nyelven harsányan
ezt kiáltotta:

— És biztosak önök abban, hogy én voltam
a tettes?

Pressburger dr., Cami védője kéri, hogy
enyhítő körülménynek tudják be Caminál azt,
hogy nemzeti meggyőződésből cselekedett.

A törvényszék rövid ideig tanácskozott és
kihirdette az ítéletet, amely szerint Gjelosli hét
évi, Cami három évi súlyos börtönnel ítélték.
A vizsgálati fogságban töltött időt a törvény-
szék betudni rendelte el. Az ítélet indokolása
kimondja, hogy Gjelosinál enyhítő körülmény-
nek vették be, hogy tettét nem aljas szándék-
ból követte el, durva felfogása alacsony szár-
mazásának következménye, viszont súlyosbító
körülmény az, hogy tettét mindvégig tagadta.
Caminál viszont enyhítő körülménynek vették,
hogy férfiasan helyt állt cselekedetért, azt
nyíltan bevallotta és tettét nem aljas indokból,
hanem politikai motívumokból származó fölin-
dultságában követte el és tette a kísérletet
nem ment túl. Mielőtt az elnök bezárta volna
a főtárgyalást, Gjelosi elkialtotta magát:

— Eljen az albán szabadság!

A világháború kémiszolgálatának rejtelmei

Első közlemény — Egy német vezérkari tisztt emlékei — Az orosz intelligencia német-gyűlöletének eredménye — A Rennenkampff-ügy. A varsói citadella rémségei. Késői rehabilitáció egy „kém” sirja felett

A világháborút követő évek irodalmi munkái közül nagy sikert arattak minderről azok a memoárok, amelyek a harcok borzalmairól számoltak be. De ezek közül is legkedveltebbek azok voltak, amelyek Conan Doyle vagy Edgar Wallace fantáziájával kiszínezett riport formájában írták le egy-egy nemzetközi kém kalandos működését.

Az alábbi cikksorozatunkban a keleti fronton operáló kémiszervezet vezetője, egy német magasrangú törzstiszt most megjelenő emlékiratait közöljük, amelyek elé mottóul a szerző azt írta:

— Nem hajmeresztő kalandokkal akarom szórakoztatni e memoárok olvasóját, hanem a világháború agyafut kémiszolgálatát akarom vele megismertetni a maga rideg valóságában, anélkül, hogy a fantáziából festenek hozzá színeket.

Az orosz vezérkar már békében hatalmas összegeket költött a politikai kémiszolgálat megszervezésére, ezzel szemben a németek annak idején csak gyengén látták el pénzzel a békebeli úgynevezett „Spionagedienst”-et. Annál meglepőbb, hogy a német kémek milyen eredményesen dolgoztak. Ugy Nyugaton, mint Keleten a német hadvezetőség a kémiszervezet hírszerző tisztjei folytán már jóelőre megszerezte az ellenség támadási tervét. Az orosz offenzíva terveit annak idején a Königsbergben székelő I. hadtestparancsnokság *Nikolaj* nevű kapitánya szerezte meg. Magam meggyőződhettem arról, hogy milyen precíz tással oldotta meg a feladatát. A háború első napjaiban Soldau mellett egy orosz kapitány német fogságba került. Az egyik hadikórházban találtam meg őt és rendkívül meglepett az, hogy frontszolgálatos tiszt léte, milyen tökéletesen tisztában volt az orosz hadvezetőség által kidolgozott offenzíva tervével. A kapitány *Nikolaj*nak az adatait mindenben igazolta. A terv odairányult, hogy *Szilinsky* generális csapatai, amelyeket *Rennenkampff* és *Samssonow* tábornokok vezettek, a *Visztulától* északra vonuljanak fel. A további feladat pedig az volt, hogy az északi *Rennenkampff* haderő délnyugati irányban, a déli *Samssonow* haderő északnyugati irányban nyomást gyakoroljon a német seregekre Keletporoszországban és hogy a 8-ik német hadtestet megsemmisítse. Az orosz offenzíva ezeknek a terveknek az alapján indult is meg. A hírszerzőszolgálatunk tehát kitűnően megállta a tűzpróbát. Nem tagadjuk azt, hogy a mi terveinket is részletesen ismerték az oroszok, aminek írott bizonyítékai *Tannenbergnél* kerültek a német csapatok kezébe.

Uszítás a németek ellen

Az orosz nép a békében nem viseltett antipátiával Németország iránt. Annál nagyobb volt azonban az orosz intelligencia egy részének a gyűlölete s ez az aránylag kis csoport olyan fanatikus intrikát fejtett ki, hogy háborúba kényszerítette a cári birodalmat, hogy azután néhány év múlva a bolsevizmus karjaiba kergesse az országot. A németek elleni uszítás a háború kitörésével szinte groteszk formákat öltött. Aki nem gyújtott és nem tüzelt a németek ellen, azt kémnek bélyegezték és emiatt sokszor súlyos bajba keveredhetett. Minduntalan azt hangoztatták, hogy az ország tele van német kémekkel és amikor az orosz hadvezetőség egy-egy ballépéséről akarták elterelni a figyelmet, az újságok, plakátok és röpiratok hatalmas betűkkel számoltak be arról, hogy újból a német kémek lopták el az orosz vezérkar titkos aktáit. Ezt a beteges pszichozist különösen *Stavrov* sovinszta lapja a „*Novoje Vremja*” táplálta következetesen.

Az orosz nagyvezérkar balsikerének lep-

lezésére művésziesszen konstruáltak kémkedési afféreket, ahol ha kellett, magasállású személyeket is belekevertek. A *Tannenbergi* csata után egyszerre az a hír terjedt el Oroszországban, hogy *Rennenkampff* orosz tábornok a német kémiszolgálat egyik exponense lett. Ő ugyanis a *Samssonow* vezetése alatt álló szomszédos orosz csapatokat valóban csuful cserbenhagyta és ez csak úgy történhetett, — írja a fenti újság — hogy a németek nagy összegekkel vásárolták meg *Rennenkampff*ot. *Rennenkampff* viselkedése *Tannenbergnél* valóban érthetetlen volt. Hatszoros haderővel állt velünk szemben s amikor *Samssonow* sürgőnyileg, futárokkal, kétségbeesve kért tőle segítséget, *Rennenkampff* meg sem mozdult, egyetlen katonát sem küldött a kritikus helyzetben lévő *Samssonow* segítségére. Ennek se-regeit azután a németek megsemmisítették és így omlott össze az orosz hadvezetőség offenzív terve is. A *tannenbergi* csata körül egész legendákör támadt, amely egyhangulag elismerte, hogy egy hihetetlen raffineriával dolgozó kémscsoport működik az orosz fronton belül, melynek vezetőjeiül *Rennenkampff*ot bélyegezték. A valóságban azonban az történt, hogy *Rennenkampff* mérhetetlenül gyűlölte *Samssonow*ot s ez az antipátia egy egész orosz hadtestnek vált végzetévé. A legfelsőbb orosz hadvezetőség azonban nem hitt *Rennenkampff* bihüségében. Németországban haditörvényszék elé került volna, ezzel szemben *Szentpéterváron* a *Visztulától* északra operáló ujonnan alakult I. hadtest parancsnokává nevezték ki... Furcsa kontraszt...

Nem egy esetben követte el ennek a féktelen intrikának következtében, halálos következményekkel járó „*Justizmordot*”. Egyike a legtragikusabb példának *Mjassojedow* ezredese volt.

1915. február 18-án, amikor *Mjassojedow* ezredes szabadságáról a frontra visszatért,

Bitófa mered a varsói citadellában

A berlini emigránsok lapja a „*Rul*” az alábbiakban írta le a tárgyalások kimenetelét: *Mjassojedow* letartóztatása után a legnagyobb titokban folytak a kihallgatások a varsói citadella egyik fűtetlen termében. A vádlott halál-sápadtan ült bírái előtt, tekintete idegesen futott minduntalan körül a szobában, mintha egy láthatatlan hatalomtól várna segítséget. Vajon sejtette-e már akkor a sorsát? Valószínűleg. Az első perctől fogva mindenki tisztában volt azzal, hogy az ezredes minden áron ki akarják végezni s számára nem volt menekvés.

A hadbíróság megfogalmazta az ítéletet. A megjelentek, izgalomtól remegve álltak helyeken. A kísérteties csend fagyópont alá hűtötte a dermesztő hangulatot. Katonásan, gyertya-egyenesen áll az ezredes és felmentő ítéletet vár.

„Az ítélet: „Kötél általi halál.”

„Az elítélt meginog, mintha villanyáram futott volna rajta keresztül s a közelálló örök karjaiba roskad. Az egyik közelálló csendőrtiszt fennhangon kérdezi:

— Örmester, a kivégzéshez szükséges ing kéznél van?

— Ártatlan vagyok! — kiált fel kétségbeesetten *Mjassojedow*. — Engedjék meg legalább, hogy öfelségéhez a császárhoz kegyelmi sürgőnyt küldjek! Hiszen az édesanyámtól sem bucsuztam még el...

Semmi válasz, a sorsa meg van pecsételve. Az elítéltet visszakísérik a cellájába. Öngyilkossági kísérletet követ el, az ereit fel akarja vágni, de az örök megakadályozzák. Az ítélet végrehajtása rendkívül sietős, mert arról a *mogilewi* főhadiszállásra még aznap kell sürgőnyileg jelentést küldeni.

Kownóban letartóztatták. A vád ellene az volt, hogy a német kémiszervezet szolgálatában áll és számomra ő szolgáltatta ki a titkos katonai iratokat. Az ezredes nyugodtan vette tudomásul a letartóztatást és szinte mosolyogva jegyezte meg:

— Vajon kinek lehet ez újból a tréfája? — s azután bizakodva folytatta, hogy a tévedés hamarosan ki fog derülni.

Mjassojedow ekkor még nem tudta, hogy a sötétben dolgozó intrikusok már kimondták felette a halálos ítéletet. Őt szemelték ki áldozatul azért, hogy ezzel a *Mazuri-tavaknál* megsemmisült 10-ik orosz hadtest vezetésének bűnös könnyelműségét palástolják.

Halál koholt vád alapján

A hajszát ellene maga *Nikolajevics Nikolaj* nagyherceg szította. Közvetlenül elfogatása előtt új adjutánt rendelték mellé, aki tulajdonképpen az ellene dolgozók megbízásából minden lépését megfigyelte és a levelezését is fölbontotta. Dacára annak, hogy ez utóbbi semmi terhelő adatot nem tudott produkálni s hogy *Kulakovsky* hadnagy, az egyik koronatanu a hadbíróság ülésén meg sem jelent s így őt ki sem hallgathatták, kimondták felette a halálos ítéletet. *Mjassojedownak* tehát meg kellett halnia, mert ezt „magasabb érdekek” szemmeltartásával így tartották célszerűnek. Miután a kémkedést rábizonyítani nem tudták, hajánál fogva ráncigálták elő a törvényeknek a marodőrökre vonatkozó paragrafusait s ezek alapján mondták ki az utolsó verdiktet. A marodőröket ugyanis halállal büntetik. A szerencsétlen ezredes Keletporoszországból egy antik vázát hozott magával és ez a váza képezte a krimit. A hadbírósági tárgyalások egyik szentanyja ekkor megjegyezte, hogy ennek alapján az orosz hadsereg minden tisztjét kivégeztethették volna, mert hiszen alig akadt közülük egy is, aki ellenséges területről ne vitt volna magával valamit.

Az ítélet kihirdetése után néhány órával, *Mjassojedow*ot a bitófa alá vezetik. Erőszakkal hurcolják őt a hóhérlegények. A munkájuk nem könnyű. *Mjassojedow* hatalmas erővel próbálja kiszabadítani magát. Lépésről-lépésre lökik előre a bitófa felé. *Mjassojedow* vészes hangon kiáltoz, elátkozza bíráit, elátkozza a rendszert, amely őt ártatlanul, mások balsikere miatt áldozza fel.

Rövid harc az akasztófa alatt s a hatalmas test már a magasban vonaglik. Néhány másodperc és mindennek vége... Azután levágják a kötélről és ott a helyszínen egy kis gödörben elhantolják.

A nagyvezérkarnak az ítélet végrehajtásáról küldött örömteli jelentés, akaratlanul is egy orosz *Dreyfus*-esetet kürtölt világgá, amely mögé rehabilitáció helyett az emberi gonoszság halálos verdiktje tett pontot.

Ártatlanul a halálba

Hogy *Mjassojedow*ot ártatlanul ítélték el, az ma már nem titok. *Mjassojedow*ot soha ez életben nem láttam, a német kémiszervezet előtt neve ismeretlen volt. Azonkívül köztudomású, hogy a német hadvezetőség felfogta az orosz távirójeleket és azokat megfejtette. Ezt *Falkenheim* és *Hoffmann* generálisok jelentésükben is igazolták. Ez a deschiiffrozás és az orosz állomások ismert jelzései következtében könnyű volt megtudni az oroszok csapatelosztását. S miután az egész orosz front részletes beosztását ismertük, az egyes csapattestek helyéről sokkal jobban voltunk tájékozódva, mint maga *Mjassojedow*. De még sok más argumentumot hozhatnék föl amellett, hogy *Mjassojedow*ot aljas intriká igazságtalansággal küldte halálba.

TARKA ESEMÉNYEK

Hová lesznek az uraságoktól
levetett holmik

Az újságok apróhirdetése között állandóan olvashatjuk, hogy külföldi megbízásból, ócska „uraságoktól levetett” ruhákat keresnek. Bizonyára mindenkét érdekel, hogy hová kerülnek ezek a ruhák, mi lesz a további sorsuk. A helyzet ugyanis az, hogy ami viselt ruhadarab itthon el nem kél, az mindentelke kereskedelmi összeköttetés révén a külföldre, elsősorban Délafrikába, meg Indiába kerül. Az ócska ruha legfőbb fogyasztója még ma is Délafrika és aki eladja viseletes ruháját, nem tudhatja, hogy fél év múlva nem büszkélkedik-e egy zulu-kaffér benne.

Sok délafrikai városban szabály, hogy a benszülöttek csak felöltözve léphetik át a város határát. Mivel pedig ezt a szabályt főként a felső testre értik, nadrág nagyon kevés fogy Délafrikában. Ellenben mást, mint már viselt ruhát, nem vesz magára a szerecsen. Általános ugyanis az a nézet, hogy a régi ruhával együtt a viselője, az előbbi fehér tulajdonos személyiségéből is kap valamit. Jó piaca az ócska ruhának India és Törökország is, amióta Kemal pasa modernizálta. Itt a fez száműzése nagyon megnövelte a keresletet öreg kalapok iránt. A modern, szabadgondolkodó törökök legjobban a keménykalapot szeretik, mert ennek kemény karimója lehetetlenné teszi, hogy imádkozás közben homlokukkal a földet érintsék, tehát nem gyanúsíthatják meg őket azzal, hogy rabszolgamódra ragaszkodnak a korán rendeleteihez.

A HÓDÍTÓ LONDON. Egy londoni színház igazgatója hosszabb vendéglátókra szerződött le Janningsot és Alpár Gátrát. Ugyanebben a színházban felújítják a Szép Helénát, amelyet maga Reinhardt fog rendezni.

Megszületett a háromdimenziós film, Dr. R. T. Innes, neves Johannesburgi csillagász, sztereokopikus filmvetítő készüléket talált fel, amelynek segítségével bármely film teljesen élethű, domborművű képet ad a vásznon. A találmány, amely néma és hangos filmekhez egyaránt használható, a vászon közelében felerősített optikai készülékből áll.

Kétezer Dürer-metszet Krakkóban. A krakkói akadémia érdekes gyűjteménnyel gazdagodott. A Párisban élő orosz emigránsok birtokában lévő, mintegy 32.000 régi olasz, német, holland és francia művészek rajzait, metszeitet vásárolta össze. A gyűjteményben kétezer darab Dürer-metszet is van.

FELEKEZETI VITA — STATÁRIUM. Amerikában most történt meg első ízben, hogy a felekezetek egymásközi vitájába az államhatáronak kellett beavatkozni. Joneson Arkansas-i városban a baptisták és a magukat úgy zellen keresztényeknek nevező protestánsok között egy istentisztelet alkalmával verekedésre került a sor. Minthogy a verekedőkkel szemben a rendőrség tehetetlen volt, katonaságot vettek igénybe. Az arkansasi kormányzó statáriumot rendelt el Jonesonban, ahol a türelmetleneket, akik viszályokat és verekedéseket provokálnak, a rögtönítélő bíróság elé állítja.

Megtáviratozott szindarab, Mady Christianst, a híres mozzsinésznőt, aki most Stuttgartban tartózkodik. Amerikába szerződött egy színházi vállalkozó a Doktorkisasszony című szindarab címszerepének eljátszására. Hogy Mady Christians már utközben tanulmányozhassa szerepét, az egész szindarabot kábel útján megsürgönyözték neki Stuttgartba. A sürgönyért valószínűleg többet fizettek ki, mint amennyi honoráriumot a darab szerzője kapott.

NAPPAL BUTORCSOMAGOLÓ — ÉJJEI TÁJKÉPFESTŐ. A berlini új művészek képtárlatán nagy feltűnést keltett egy Serk Sigfried nevű fiatal festő kiállítása. Kiderült, hogy a tehetséges művész nappal mint csomagoló a legdurvább munkát végzi egy butorüzletben, éjjel pedig tehetséges tájképfestő. Minthogy a siker dacára sem tud Serk a festészetből megélni, tovább is megtartja állását a butorüzletben.

Egy hegyi pásztor

bizonyára jól fujja furulyájával a órát; de azért sehogy sem bírta a „Boris Godunoff” bucaresti operaelőadásánál a zenekarban a fuvolást helyettesíteni, az egész előadást elrontaná.

Hasonló módon zavarná meg egy nem alkalmas kenőolaj az Ön automobil-motorja kifogástalan működését, költséges javítások a rosszul alkalmazott takarékoság szükségszerű következményei. A modern motor egy oly automobil-olajat követel, amely alkalmasságát eredményes vizsgálatoknál a legnehezebb feltételek mellett is bebizonyította.

Ilyen bevált kenőanyag a magasértékű

SHELL MOTOR OIL

a legjobb nyersolajakból a legújabb eljárások szerint előállítva, állandóan tanulmányozva, naponta megfigyelve és számos automobil-gyár által ajánlva, évek óta megbízhatóknak bizonyultak a gépkocsizás minden terén.

Földgázzal akarja ellátni Aradot
a Sonametan R.-t.
beadványa Aradváros vezetőségéhez

Két érdekes tervet dolgozott ki a társaság igazgatósága — Földgáz, vagy villanytelep? — A részvénytársaság

Általános feltűnést keltett néhány héttel ezelőtt az a hír, hogy az aradi vár területén földgázmezők feltárására furásokat kezdtek, s mint arról részletesen beszámoltunk, a furások első próbái eredménnyel is jártak. Mintegy száz méter mélységben már nyomára akadtak a földgáznak, a további kutatásokat azonban be kellett szüntetni, mert a szükséges tőke nem állott a kutatók rendelkezésére.

A földgáz utáni furások általános érdekldést váltottak ki, mert ha valóban sikerülne az aradi vár alatt földgáz területet találni, annak ipari, villámítási és háztartási célokra való felhasználása lényegesen olcsóbb volna. Az anyag hiánya miatt megakadt földgáz kutatásban most érdekes s egyben jelentős fordulat állott be.

Mint ismeretes, Romániában a földgáz értékesítése, valamint feltárása és további furások eszközlése törvényhozásilag van a „Sonametan” földgáz értékesítő részvénytársaságnak biztosítva. A Sonametan engedélye nélkül tehát magánosok kutatásokat nem tarthatnak földgáz után s amennyiben ilyenek mégis történének, úgy a földgáz-területek a Sonametan tulajdonába mennek át s a gázterület üzemi kihasználására kizárólag a társaság jogosult.

A nyár folyamán Aradon történt furások felülvizsgálására Motos mérnök, a Sonametan vezérigazgatója, a vállalat egyik mérnökét küldte ki, aki megállapította, hogy Arad alatt legfeljebb 800—1000 méter mélységben lehetne földgázt találni, a furások azonban közel öt millió lejbe kerülének.

Amit a furások eredményeztek, az nem volt más, mint ennek a földgáz területnek a felső márga rétegen való átszivárgása, amely azonban oly csekély, hogy azt sem üzemi, sem pedig esetleg villámítási célokra felhasználni nem lehet.

Arad városának földgázzal való ellátásával ekkor kezdett a Sonametan behatóbban foglalkozni s értesülésünk szerint néhány nap múlva a cég rendkívül érdekes beadvánnyal fordul Aradváros vezetőségéhez. A tervezet két részből áll, illetve kétféle megoldási módozatot tartalmaz. Az első szerint a Sonametan Nagyszeben alól vezetné Aradig a földgázt, a melyet azután a város területén lefektetett csőhálózaton keresztül juttatnának el a rendeltetési helyekre, üzemekbe, gyárakba és magánlakásokba.

A másik megoldási mód igen érdekes. A Sonametan szerint az Aradig levezetett gázt nem bocsájtának közvetlenül a fogyasztók rendelkezésére, hanem a város által rendelkezésre bocsájtott területen villanytelepet állítana fel a cég, amelynek gépeit hajtáná a földgáz s a villanytelep által előállított villamos energiát bocsájtának a város rendelkezésére.

A Népszövetség ismerni akarja
Magyarország bajait

Megkezdődtek Budapesten a tárgyalások.

Budapestről jelentik: A Népszövetség ideérkezett delegátusai hangsúlyozzák, hogy a legnagyobb részletességgel meg kívánják ismerni Magyarország gazdasági bajait. Tiller és Loveday ma Éber Antallal, Fenyő Miksával és több más szakemberrel tárgyaltak.

Merevek izmai - izületei?

- próbálja ezt meg Ön is

A kócsarászó fájdalom a tarkójában és a vállában... Nyomóreknak érzi magát. Ne szenvedjen, használja Ön is a Sloan's Linimentet az izmok fájdalmának enyhítésére.

Könnyen dörzsölje be a fájdalmas részét Sloan's Liniment-tel. A Sloan's égésséget hozó hevítése gyógyít akár csak a napeugara. A fájdalmak rögtön eltűnnek. 13 millió család használja. Kérjen újabb egy üveget 75 Lei-ért

SLOAN'S LINIMENT

MANDZSURIA, az aranyföld, amiért milliók vére folyik

A kínai-japán-orsz konfliktus okai - A kalandorok hazája - A mandzsuri vadon titkai - Vad hajsza az aranyért - Harc a banditákkal.

A kínai-japán konfliktus, amelybe beleavatkozott a szovjet is, most Mandzsuria területére toldott. Ha ennek az újabb tömegszárlásnak a titkait kutatjuk, megállapíthatjuk, hogy a mandzsuri aranymezők birtoklásáért való vágy robbantotta ki ezt a konfliktust, amelynek célja az a terület, amely örök tűzfészke marad Ázsiának.

Mandzsuria természeti gazdagsága következtében olyan terület, amelyet az emberiség idáig még nem használt ki, de óriási lehetőségeket nyújt és éppen ezért érthető, ha a legfiatalabb s vitalitástól duzzadó nagyhatalom, a fölkelő nap országa, amelynek mind nehezebb föladata válik az emberfölség elhelyezésének problémája, vágyó szemekkel tekint az ellenparton fekvő ígért földre, amelynek óriási nyersanyagkészlete alapul szolgálhat a Pácfium ázsiai partján egy, az Egyesült Államok fejlettségi fokát elérő gazdasági világhatalom kialakulására.

A titokzatos Mandzsuria kincsei

A mezőgazdasági kultúrán kívül a bányászatnak s ezzel kapcsolatban a nagyiparnak vannak itt igen nagy lehetőségei s különösen azóta került Mandzsuria az imperialista törekvések ütközőjébe, amióta kiderült, hogy ásványos kincsei között jelentékeny mértékben szerepel az a kő, amiből ugyan energiát nem lehet fejleszteni, de az energiát meg lehet fizetni, az arany.

A háború előtt orosz aranykutatók, akik Szibéria szomszédos aranyterületeiről mentek át Mandzsuriába szerencsét próbálni, igen gazdag aranytelepeket találtak. Egy orosz társaság azon nyomban meg is kezdte az arany kiaknázását, egy kicsiny, alig néhány kilométer hosszúságú patak mellett aranymosót nyitottak s ámbár nem használták föl azokat a modern technikai eszközöket, amelyekkel például az amerikaiak dolgoznak, igen rövid időn belül meglepő zsákmányra tettek szert. A háború utáni időkben, amikor keleti Szibériában forradalom és ellenforradalom vad összevisszaságban változott, az élet számkivetettjei, szökött katonák, bűdosok, menekültek Mandzsuriában kerestek menedéket s itt, kínai területen megalapították az aranyásók köztársaságát és kihirdették függetlenségüket. Akik területükre behatoltak, azokat fegyverrel verték vissza s a kínai csapatoknak csak igen nehéz küzdelmek árán sikerült a kalandoroknak ezt a táborát szétverni. A kínai hatóságok ezután eltiltották az aranyásók bevándorlását s egy ideig Mandzsuria aranykincseit a titok fátyola borította.

Ha
Budapestre

jön okvetlen keresse fel

SCHUREK FRIGYES szücsmestert

Hajós-uca 20.

kisebb uccában kevesebb a rege, olcsóbbak az árak.

1927-ben azután egy drezdai kutatónak, Walter Stösznernek vezetésével jól felszerelt német tudományos expedíció ment Mandzsuriába, amely első ízben kutatta át tudományos rendszerességgel Mandzsuria titokzatos aranyterületét. Az aranyvidék meglehetősen zárt, a főbb közlekedési utaktól távol esik, s a 200.000 km-nyi aranyterületen, amely tehát csaknem akkora, mint Csehszlovákia s Magyarország együttvéve, alig van emberi település. A 18. században ezen vezetett át az Amur folyóig a nagy kínai postaut, amelynek mentén 20-30 km-nyi távolságban állomások voltak s a kínai tisztviselők ezeken váltottak lovakat. Ma már ez az út nincs használatban s az egykori állomások romokban hevernek.

A postauttól kezdve szűzi vadon terül el, amelyben csak néhány nomadizált bennszülött tungusz vadásztribusz él. A mintegy 1000 méter magas Kingan hegység északi része itt élénken tagolt hegy- és dombvidékre bomlik. A hegyeket főlgyfa- és bükkfaerdők borítják, míg a völgyek füves térségek, a mélyebben fekvő részek pedig mocsarak. Ennek a területnek csaknem valamennyi hegyi patakában, amelyek az Amurba, vagy a Nonniba sietnek, arany van, még pedig finom szemcséktől diónagyságu darabokig. Igen nagy bőségben fordult itt elő a drága kincs, de az aranymosók ezidőszent nem működnek, mert a kínai kormány megakadályozta a nagyobbstílusú kizsákmányolást s az aranykutatás addig tilalmas, míg a tudományos földterítés munkája végbe nem ment s a terület közbiztonsági viszonyai nem rendezettek. Különösen külföldieknek egyáltalán nem adnak koncessziót, s legfőljebb úgy jutnak hozzá nagyon kivételes esetben, ha a kínai érdekek tulajdonképpeni képviselőt nyerne a vállalkozásban. Ezidőszent a hatalmas aranyterületen csupán három üzem van munkában, amelyek néhány ezer munkást foglalkoztatnak.

Az arany szánandó rabszolgái

Am természetesen azt nem lehet megakadályozni, hogy egyes magányos kincskutatók keresztül-kasul ne járják a Kingan aranyban gazdag völgyeit. Egész fölszerelésük egy horog s egy faedény, amellyel kimerítik a homokot s ebből kézzel mossák ki az aranyat. Életmódjuk a legsiralmasabb, tele van nélkülözésekkel és veszélyekkel, mert a lakatlan vadonokban sokat kell éhezniük, a pusztaság éjszakán fagyoskodniuk. Sokan a vadak áldozatául esnek, mert az erdőségek tele vannak medvével, farkasokkal s a lapályok dzsungeljeiben a tigris is otthonos. Ha pedig a szegény ördög minden veszélyt, fáradságot legyőzött s egy zacskóba való aranyat gyűjtött össze, amikor lakott területre ér, gyakran kerül rablók kezébe, akik mindenéből kifosztják.

Néha csoportokba verődnek a kincskeresők, ökonomikusan dolgoznak s nagyobb eredményt is érnek el. A patak vizét árkon keresztül vezetik az aranyat tartalmazó közethalom-

FOGAK HAZIORVOSA.

Az egyedüli rádióaktív gyógyfogpaszta, amely a fog lazulást és fogkóképződést megszünteti és fogait épségben tartja.

Romániai vezető-képviselő: „SANTAS” Laboratorium. Arad.

ra, hogy azt alámossák. A könnyű homokot a víz elsodorja, a nehezebb arany szemek lezuhannak a tartókba s azután kiválogatják őket. Természetesen ebben a primitív eljárásban több arany sodródik el, mint amennyi ottmarad, de mert aránylag kis munkát kell befektetni, az aranszerzésnek ez a módja igen kifizetődik.

Egy amerikai társaság koncessziója

A Stöszner-expedíció geográfusának, Hans Maier dr.-nak véleménye szerint észszerű gazdálkodás mellett Mandzsuria aranytermelése vetekedni fog a szibériai aranytermeléssel. A nagy északi aranyvidéken kívül Délmandzsuriában, a koreai határ közelében is igen gazdag aranytelérek vannak az aranykőzetekben. 1929-ben a kínai kormány engedelmével itt egy amerikai társaság kezdte meg a legmodernebb módszerekkel az arany kizsákmányolását.

Az aranyon kívül szén, ólom, réz s egyéb értékes ásványi kincsek rejtőznek Mandzsuria hegységeiben. Nem lehet csodálkozni rajta, ha Japán vágyó kezeit nyújtja ki a keskeny beltengeren át az „ígért földje” felé. V. Z.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Italmérő, Sebis. A Semmitőszék megfelelő döntésében egyszersmindenkorra meghozta döntését ebben a kérdésben. Az italmérési jogok újabb árverésétől tehát nem kell tartania.

Régi előfizető. Arad-Gáj. Ügyében a jövő hét elején feltétlenül eljárunk. Addig is szíves türelmét kérjük. Egyéb kérdéseire lapunk mai számában részletes választ találhat.

Munkanélküli akció. Az önkéntes tisztviselői felajánlások kérdésében helytelen nyomokon tapogatózódik. Sem a város vezetősége, sem a többi hivatali autoritások nem kívánnak még csak erkölcsi pressziót sem gyakorolni az alantas tisztviselőkre. A munkanélküliek munkához juttatása és későbbi természetbeni segélyezése oly kérdés, amely a mai társadalmat teljes összességében érdekelheti és a magántisztviselőnek épp oly érdeke, hogy a gazdasági helyzet tovább ne rosszabbodjék, mint akár a bankvezérigazgatónak, vagy a vállalati vezetőnek. Mindenkinek speciális érdeke szabja meg, hogy mennyiben érzi át az aradi akció szempontját.

Lya. Arad. Tudomásunk szerint a jövő hét közepén. Kiszárelje meg az irodájában keresni fel, bár tudomásunk szerint komplett görli-csoporttal kezd meg az aradi előadásokat is.

Olvasó. 1. Mi is olvastuk a cikket és meglepett írójának informálatlansága. Az illető folyóirat szerkesztőjét terhelni mindig az ilyesmiért a felelősség. 2. Helikon, Cluj, Piata Ștefan cel Mare. 3. Az illető vállalat elsején pontosan tizenkét tisztviselőnek mondott fel Aradon. Bővebbet levélben készséggel közlünk, ha válaszbélyeges levelet küld szerkesztőségi rovatvezetőnk címére.

Aradi mozilátogató. Mind a két moziban modern hangosan-beszélő gép működik. Fogadását megnyerte.

Budapesti Dumping árban
férfi ingek kaphatók. 10.000 gyönyörű különböző minőségű oxford, poulpin, tweed és hálógerek már 1. a. anyagból P. 5.70-tól.

Rubinstein Ingspecialista, Király-u. 27
ingek 1. a. anyagból, comp-et méretben, gondos munkával, saját műhelyben készülnek.

„Világháboru“ készül vér nélkül

Dr. Craster, az amerikai anti-csókápostól hadjáratra készül Európa ellen.

Rendkívül érdekes ember érkezett a napokban Londonba. A neve dr. Charles Vaughan Craster, foglalkozására nézve orvos, elhivatottságára nézve pedig: a csókellenes világmozgalom legfőbb vezetője, akinek az a rendeltetése, hogy a csókellenes világmozgalomnak híveket szerezzenek. Nem dr. Craster az első csókellenes próféta, aki Amerikából Európába jön híveket toborozni a mozgalomnak. Volt már „elődje“ is. Ugy hívták, hogy „Pussyfoot“ Johnson. Ennek az urnak azonban alig volt szerencséje a csókraéhes Európában és miután hazatért, megállapították, hogy azokban a körökben, ahol híveket akart szerezni a mozgalomnak, ma sokkal élénkebben csókolóznak, mint az ő megjelenése előtt.

Dr. Craster azonban tudományos alapon küzd a csókolódzás ellen. Ez a fiatal és csinos amerikai orvos Newyersey egészségügyi főtitkárja volt hosszú ideig és az itt szerzett tapasztalatai indították arra, hogy — irtóhadjáratot, sőt világháborút indítson a csók ellen. Azt mondja dr. Craster, hogy a csók és a szerelem között lényegében — semmi összefüggés nincsen. A csók: maradvány, csökevény, amelyet az emberiség nem akar levetkőzni! Pedig rosszul teszi, mert rengeteg bajnak és betegségnek az okozója. Egyébként dr. Craster volt az aki feltalálta a „propaganda szakállkát“, olyan kis „bartedlit“, amelyen jelmondatok voltak olvashatók. A jelmondatok természetesen nem a gyermekek, de — a felnőttek számára készültek. Majdnem minden jelmondat így kezdődött:

— Kisbaba vagyok, ne csókoljon meg, mert szeretnék egészséges maradni!

A bartedliknek igen nagy sikerük volt, olyannyira, hogy a bartedli-ipar valósággal reneszánszát éli a csókellenes mozgalom amerikai növekedése nyomán. Ám maga dr. Craster nem állítja, hogy minden csók és a csók minden esetében és mindjárt — betegséget okoz. Csak annyit állít és ezt bizonyítja is, hogy a csók — a legtöbb járványos betegség őse. És csókellenes mozgalmát mindjárt kiterjeszti az ajkfesték elleni mozgalomra is. Dr. Craster szerint a modern nő ajkfesték olyanná teszi a nők vérpiros ajkát, mintha légyapapíros lenne. A járványos betegségek bacillusai egyszerűen belemerülnek, hozzátapadnak és akkor aztán nincs menekülés a baj ellen! Rendkívül érdekes, hogy dr. Craster — nem félve attól, hogy ez esetleg mozgalma ellen szól — kijelentette az amerikai nűságitörvény előtt elindulása pillanatában, hogy amikor elbucszott gyermekeitől és feleségétől — megcsókolta őket!

— Ez a csók azonban — egészséges csók volt — mondta — egyáltalában nem csókolództunk úgy, hogy a szájunkat összeértettük volna. Ünnepelesen és vigyázva — arcon csókoltuk egymást. Ezt megengedheti magának mindenki, aki mindennap tisztán megmosakodik.

Dr. Craster bizik abban, hogy útja során Európában is sok hívet szerez a csókellenes mozgalomnak.

Egy elegáns hölgy tanácsai

A divat most többet kíván, mint azelőtt. Többek között azt is, hogy keztyűt kell viselni. Közkedveltek a mosható bőrből készült keztyűk. Ezeket jól és helyesen kimosni nem nehéz. Itt közlünk ehhez egy eljárást. Felhúzzuk kezünkre a keztyűt és langyos Lux-szappan haboldatban úgy mossuk, mintha kezeinket mosnánk. Azután jól kiöblítjük, új Lux-haboldatot készítünk, amelyet habbá verünk és belemártjuk a keztyűket. Ezután az eljárás után megegyeszer nem öblítjük a keztyűket ki, hanem hagyjuk őket szappanosan maradni. Csak így maradnak a keztyűk puhán.

A Lux-szappanpehely nem drága és mindenütt kapható.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

A Zsidó Kórházak sorsjáték intézősége

2 millió 700.000 lejt fizetett a cluji Erdélyi Banhoz
a nyeremények biztosítására.

A sorsjáték intézősége a tegnapi napon letétbe helyezte az Erdélyi Bank és Takarékpénztár kolozsvári hitelintézeténél a nyeremények teljes összegét **2 millió 700.000 lejt**, melyre a bank 77275-ös számú betétkönyvét állította ki. Ezt a betétkönyvet a sorsjáték intézősége átadta a hatósági sorsjátékbizottságnak, amely a sorsolás egész menetét hivatalosan is ellenőrizni fogja.

Az első húzás október 5-én, hétfőn d. u 5 órakor lesz a kolozsvári prefektura disztermében. Minden sorsjegy tulajdonosa szívesen látsd vendége a nem mindennapos érdekes sorsolásnak.

SPORT KÖZLÖNY

Mesteri játékkal gőlözött zuditott az aradi munkáscsapatra a bécsi Slovan Slovan — AMTE 8:0 (2:0)

Attrakció! Bécsi csapat Aradon! Ez a két mondat nagyon sokat jelent a sporthoz értő és a sportot szerető közönség előtt. A magyarokkal hosszú ideig haragszomrádot játszottunk, míg végre hosszú huzavona után megnyitlak a sorompók és a rég nélkülözött nemzetközi mérkőzéseknek ismét szemtanúi lettünk. Sokat, nagyon sokat vártunk a magyar csapatoktól és talán ennek magyarázzuk, hogy gyakran értek bennünket csalódások. A leggyengébbnek tartott együttesek adtak izelítőt a futball szépségeiből, — a nagycsapatok pedig gyakran várakozáson alul szerepeltek. A gyakori debatt után kellő értékre szállítottuk le ezeket a vendégjátékokat és bizony gyakran, — de reménytelenül — sóhajtoztunk egy-két első klasszis csapat után. De hiába, egyesületeink nem bírták a horribilis költségeket és most végre elérkezett, amit oly régen vártunk, ellátogatott hozzánk a Slovan, hogy ráduplázzon az ősszel itt vendégszerepelt WAC bravuroz játékára.

Burdán bíró sipjére indul a játék. Már az első pillanatokban kiütözik a bécsiek abszolút fölénye. A gólról sem kell soká várni, már a harmadik percben Ristopat hálóba juttatja a labdát. (1:0.) A bécsiek uralják a mezőnyt, gyönyörű akciók sorozata következik. A labda lábról-lábra vándorol, rövid, lapos passzaikkal felőrlik az AMTE védelmet. A legközelebbi gól a 19-ik percben esik, szerzője Smolka. Ebben a félidőben több gól nincs, de kárpótlásképpen élvezetes játékot láttunk. A közönség gyakran felmorajló csodálkozása bizonyítéka, hogy a játék mennivre megnyerte tetszését. Szünet után megindul a gólhenger. A következő gól Smolka nevéhez fűződik, majd a 17. percben az osztrákok Takács II.-je, Vitlacil bizonyítja be, hogy mestere a gólkésznek. Az ötödik gól sem késik soká. A 24-ik percet írjuk, amikor Smolka éles lövése a hálóban akad meg. Ujabb eredményre sem kell soká várni, erről Vitlacil gondoskodik. Már hatnál tartunk, de a hetedik is bejut az AMTE kapujába. Ismét Vitlacil góloz, de Fiala sem kegyelmez, aki 11-esből beteszi az utolsó gólt.

A játékvezető is kitett magáért, — ez a véleménye a közönségnek, mert valóban a játék magas színvonalon mozgott (az osztrákok részéről.) Minden egyes játékos nemcsak hogy mestere, hanem művésze a labdának. A védelem áttörhetetlennek bizonyult, a halvesor egyenletes munkát végzett, a csatárlánc pedig úgy működött, mint egy jól megolajozott pompás gépezet. Az öt ember egy egészet képez. Mindegyik tudja a másik gondolatát, mindegyik megérti a másik intencióját. A remek akciókat csattanós vég fejezte be. Messze, nagyon

messze állunk még az igazi labdarugástól. A vendégcsapat játékosai mind kifogástalanul működtek, Fiala, Radakovic, Smolka, Ristopat és Vitlacil pedig egyenesen kitűntették magukat. Az AMTE nem sokat mutatott, szép játékot semmiféleképpen sem, de ezzel a csapattal, ilyen ellenfél ellen nem lehet jobbat produkálni. A Slovan pedig nyugodtan mondhatja:

— Jöttem, láttam és győztem! —s—

A román válogatott csapat megérkezett Budapestre

Sepi játszik center.

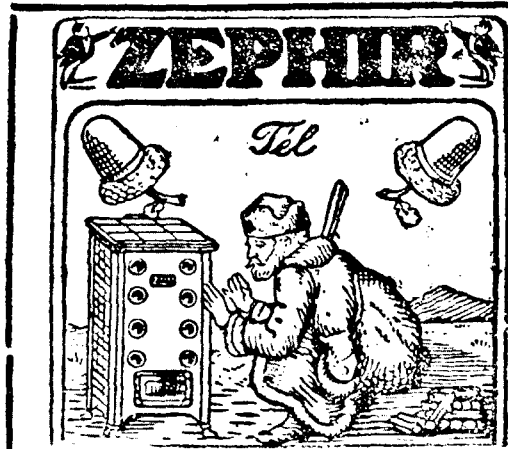
Budapestről jelentik: A román válogatott csapat az előzetes híradások ellenére már a tegnap esti gyorsvonattal egy hatalmas Pullman-kocsiban megérkezett Budapestre. A csapatot a Keleti-pályaudvaron a MLSZ elnöksége várta és ünnepélyesen fogadta. A fogadtatáson a nagyszámú érdeklődőn kívül megjelent a román konzulátus teljes tisztikara is. A hivatalos fogadtatás után a csapat és kísérei szállodai lakásukra hajtottak, ahol pihenőre tértek. Luchide főtitkár kijelentette az újságíróknak, hogy a román csapat ugyanazon összeállításban fog játszani a magyarok ellen is, mint a csehek ellen, csupán Stanciu helyett Sepi lesz a center.

Bajnoki mérkőzések Aradon

A mai vasárnapon az első osztályban csupán csonka forduló bonyolíthatnak le, mert az Albut nélküli Gloria-CFR nem játszik. Ellenfele az ATE így vidéken keresett és talált játék alkalmat. A következő mérkőzések mennek a bajnokságért: Tricolor—Olimpia, Transilvania—AMTE és AAC—Unirea. A két első mérkőzés színhelye a Tricolor-pálya lesz, míg az AAC és Unirea közötti meccset — nemzetközi összecsapás előtt — a Gloria sporttelepén fogják lebonyolítani. Az ATE barátságos mérkőzést játszik Pécskán az ottani RAC és Virtutea legjobbjai ellen. A második osztályban a következő bajnokiakra kerül a sor: Hakoah—Titanus, AVMSE—Banatul, Voivnta—Vulturul.

O Rádió közvetíti a román-magyar válogatott mérkőzést. Budapestről jelentik: A rádió igazgatósága engedve az Erdélyből érkező tömeges megkeresésnek, közvetíteni fogja a román-magyar válogatott mérkőzés felidéjének lefolyását. Hogy a nagytömeg részére hallhatóvá tegyék a közvetítést, a Gloria-pályára egy rádiót, illetve dinamikus hangszórót szereltek fel úgy, hogy a Slovan—Gloria mérkőzés előtt mindenki hallhatja a válogatott mérkőzés helyszíni közvetítését.

A kilometer király „India“ autogummi kizárólag „MOTORDELTA“ Kelly Zs. Minden köppenyre gyári garancia.

Arainkat lényegesen
leszállítottuk.
10 fával fűt egy szobát **24**
kgr. órán át
Arjegyzéket díjtalanul küld:
Szántó Dezső és Fia
Oradea. 123

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A Magyar Általános Hitelbank nyugdíjazta Kornfeld Pál delegált kormányzót

A pénzügyi negyven tisztviselőjét bocsátotta el — Az ügyvezető-igazgatóság kiadásait hetvenöt százalékkal csökkentették

Budapestről jelentik: Kornfeld Pált, a Magyar Általános Hitelbank administrateur delegéjét a banknál megkezdett leépítés kapcsán nyugdíjazták. A pénzügyi negyven tisztviselőjét bocsátotta el. Az ügyvezető igazgatóság kiadásait 75 százalékkal csökkentette.

Az aradi fakereskedők sérelmeit nem orvosolhatja a város

A környékbeli falvak lakosainak fabehozatalát nem lehet megakadályozni — A temesvári revízióbizottság döntése —

Arad fakereskedői köreiben általános mozgalmat váltott ki a közelmúltban az a jelenség, hogy az aradmegyei környékbeli falvak lakói szekereiket fával alaposan megrakva, jöttek be szinte naponként Aradra, itt a szállítmányokat értékesítették és e tevékenységük révén akaratlanul is élénk konkurrenciát csináltak a közterheket fizető fakereskedőknek.

A fakereskedők az aradi Kereskedelmi és Iparkamarához fordultak és felhívták az intézmény vezetőségének figyelmét az észlelt esetek gyakoriságára, egyben pedig a Kamara vezetőségének védelmét kérték ki az aradkörnyéki lakosok „tisztességtelen konkurrenciája” ellen. Pacuraru Brutus kamarai vezértilkár vette kezébe az ügyet és az aradi fakereskedők panaszát szóvá tette az interimár-bizottság egyik közelmúltban lezajlott ülésén is. A város vezetősége a tényleges helyzet kivizsgálására megtette a szükséges lépéseket, amelyeknek során a városi adminisztráció ügyosztály főnöke, Popa Grigore a temesvári revízióbizottsághoz továbbította az aradi Kereskedelmi és Iparkamara, valamint az aradi

fakereskedők intervencióját.

Ma az ügyben megtörtént a várva-várt fordulat: megérkezett az aradi városházára a temesvári revízióbizottság döntése. A revízióbizottság hivatalos uton értesítette Arad város vezetőségét, hogy a környékbeli falvak lakóinak csöndes faexportját a város felé nem lehet megakadályozni törvényes uton, mivel az Ipartörvény 157. szakaszának rendelkezései éppen ellenkező módon intézkednek. Eszerint csak akkor lehetne törvényes alapon kitiltani a város területéről a környékbeli fa-szállítmányokat, ha bebizonyítást nyerne, hogy az illető aradkörnyéki lakosok „üzletszerűleg foglalkoznak” a fa ideszállításával és eladásával. Mindaddig azonban, amíg ez csak szezononként és időlegesen történik, a város vezetőségének nincs joga kitiltani a falusi szekereket, vagy megakadályozni őket árujuk értékesítésében.

A város részéről Popa Grigore ma értesítette a temesvári revízióbizottság döntéséről az ügyben érdekelt Aradi Fakereskedők Egyesületének vezetőségét, egyben pedig a Kereskedelmi és Iparkamarát is.

= Aradi valutaárak. Pengő 27. schilling 23.50, márka 39, dollár 172.50, dinár 2.97, cseh korona 5, svájci frank 33, francia frank 6.72. Devizák: Budapest 28, Berlin 40.15, New-York 169, Bécs 23.65, Zürich 33.10, Belgrád 2.99, Prága 5.01, Páris 6.75, Milano 8.83.

= A gyógyszerészeknek is be kell jegyeztetni cégüket a Kamaránál. A Kereskedelmi és Iparkamara közli: A gyógyszerészekre vonatkozólag a Kamara céghivatalának az volt az álláspontja, hogy ezek nem tartoznak cégüket a Kamaránál bejegyeztetni. A bucuresti-i Kamara azonban — a minisztériumtól kapott utasítás alapján — bejegyzésre szólította fel a gyógyszerészeket is és ennek megfelelően az ország többi helyein a gyógy-

szertárakat is be kell jegyeztetni a céghivatalnál. A Kamara céghivatala ezúton hívja fel az összes aradi és aradmegyei gyógyszerértékesítőket, hogy e hó 10-ig személyesen jelentkezzenek a Kamaránál. Magukkal kell hozni engedélyüket — amit azonban csak fel kell mutatni — és valamilyen személyazonossági okmányt. A bejegyzés illetéke 166 lej.

= Európa egyik legjobb valutája a lej. Bucarestből jelentik: A külföldi államok deviza kiviteli korlátozó intézkedéseivel kapcsolatban illetékes helyen megállapítják, hogy Romániában nincs szükség hasonló értelmű intézkedésekre, mivel a közönség idegen valutáját is lejre váltja be, annyira biztosnak látja valutánkat.

NYILTTER.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Nyilatkozat

A temesvári feketeszesz visszaélésének ügyében több napilapban oly közlemény jelent meg, mely szerint cégünk ellen is a visszaélésekben való részesedés gyanúja merült fel. Ezen híradásokkal szemben cégünk általános elismert régi jóhírnevének megvédése végett már most szükségesnek tartjuk a következő tényeket leszögezni:

A cégünkkel megtartott vizsgálatról f. év április 8-án felvett jegyzőkönyv megállapításai szerint 1929. október 22. és 1930. január 2-ika közötti időben teljesen törvényes uton és az előírt formák pontos betartásával vásároltunk szabályszerűen megadóztatott szeszt Friedmann Manó és Társa Rt. temesvári cég utján rendes napi áron. Ezek a vásárlások tehát olyan időben történtek, amikor Temesvárott feketeszesz-üzelmeknek még nyoma sem volt, hiszen Klein Jenő és Dán Arthur csak körülbelül egy évvel később vették át a Mezőgazdasági Ipar Rt. vezetését, ami Temesvárott az állítólagos feketeszesz-üzelmek kezdetét jelentette volna.

Még nem állapítható meg, hogy vajon csak fatális tévedés, vagy pedig rosszhiszemű hamisítás folytán most egyesek úgy igyekeznek a dolgot beállítani, mintha a fenti vásárlások egy évvel később, tehát 1930. október és 1931. január közötti időben, vagyis már az úgynevezett feketeszesz-üzelmek kritikus idejében és a rendes kereskedői gondosság elmulasztásával történtek volna.

A való tényállás igazolására kezünkben vannak az összes okmányok s azonnal megtettünk minden intézkedést, hogy ezen bizonyítékok az illetékes hatóságok elé kerüljenek. Nem kételkedünk abban, hogy adataink alapján néhány napon belül hivatalosan is meg lesz állapítva, hogy tévedésről vagy hamisításról van szó s hogy ennek folytán az arra hivatott tényezőktől a megfelelő elégtételt megkapjuk.

Ha megállapítást nyer, hogy valaki cégünk ellen hamis adatokat, vagy rosszhiszemű információkat szolgáltatott, az illetők ellen cégünk méltatlan meghurcoltatása miatt a megtorló lépéseket meg fogjuk tenni.

Lugoj, 1931. október 1-én.

Baumel, Steiner és Társa R. T.
Lugoj.

FELHÍVÁS.

Kolhut Galla Mihály Rovinei fűszer és rövidáru kereskedő üzletét berendezéssel együtt átvettem, ha valakinek e fenti kereskedő az üzlethez tartozó áruér tartozik, 3 napon belül szíveskedjen nekem bejelenteni, mert ezen időn túl semminemű tartozásáért nem vállalom felelősséget, illetve nem tartozok megfizetni.

Rovine, 1931. október 2.

DEMÉNY MIHÁLY,
betonáru gyáros, Rovine 233.

Köszönetnyilvánítás.

Hálás köszönetet mondunk mindazoknak, akik nagy bánatunkban részvételükkel felkerestek.

Seidner Julka
és
Seidner Bernátné.

Nagy fűtőtechnikai csodája!
50% tüzelőanyag megtakarítását.
HAMMER ZSIGMOND és FIA
Számos elismerő levél és hivatalos szakvélemény bizonyítja jóságát és megtekinthetőségét.
Üzletében Arad, Bulevardul Regele Ferdinand No. 27 (Boros Béni tér)

Őszi ruhákat és felöltőket legszebben fest, tisztít
KNAPP modernül berendezett vállalkozása
v. Weitzer-u. 11. v. Magyar-u. 10.

Perzsaszőnyegek

eredetimenták után négyzetméterenként
1800.— Lej. 3289

Dr. Groszman Alfrédné, Strada M. 17, Nicora 17

Az Aradi

Munkásbiztosítási Pénztár
keres egy házat kibérlésre,
ezetleg megvételre,

mely legkevesebb 26—30 szobából
álljon a város központjában és
ami üresen azonnal átvehető. —
Ajánlatok benyújthatók f. hó
6-ig a

Pénztár Igazgatóságához.

Mindenütt beszélnek

az előkelő budapesti

BRISTOL-szálló

olcsó árairól.

Szobák (a fekvéstől függően)
kitűnő napi ellátással már

12 pengőtől

kaphatók.

Dunai szobák kilátással a gyö-
nyörű budai hegyvidékre
múltányos áron.

Bristol-menü 2 pengő 40 fillér

Mindennap ötórás tea és tánc.
Kávéházi árak.

Vacsora rendes polgári áron.
Tánc.

Hosszabb tartózkodás ese-
tén további engedmények

Bristol-szálló

3220 Budapest—Dunapart.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!

Vichy-Etat termékek

VICHY-Etat só, természetes, a Vichy-i ásványvizekből
kivont só, alkalikus víz elkészítésére.
VICHY-Etat pasztillák, 2 vagy 3 pasztilla az étkezés
után megkönyíti az emésztést.
VICHY-Etat kivonat az emésztést elősegítő, anérsav-
tartalmú víz, házi előkészítésre.

Marabu Keltetőgépek

gravitációs központi melegvízfűtés. — Többszobásan kiépítve.

Rádiátorok és kazánok központi fűtésnek stb.
raktárról szállít

**„MODERNA” ÉPÍTŐIPARI GÉPEK ÉS
RADIATOR R-T.**

BRASOV, Strada Infundata (Kiss-uca) 12.

Ajánlat és prospektus díjmentesen.

Kerületi képviselő: Szűcs Pál, Temesvár, Str. Mühle Vilmos Nr. 16.

Modern
és
szolid

butorok, kárpitos-
árak rész-
lete is

Deposit: Str. Moise Nicora 9-II

Menürendszeres étkezde

Str. Bratianu No. 19. (volt Weitzer János-ucca) 19. sz.
az udvarban jobbra, ajtó 7. — 30 lejől feljebb.

Heti étlap:

HÉTFŐ:

Burgonya leves,
Bab főzelék,
Sertéssült, vegyes szárnyas,
Burgonya vagy griz garn.,
Savanyu vagy compót,
Pozsonyi kiili.

KEDD:

Karfiol leves,
Paradicsomos káposzta,
Alföldi rostélyos, ruca sült,
Rizs garn.,
Savanyu vagy compót,
Vegyes rötés.

SZERDA:

Ragu leves,
Borsó főzelék,
Fényezett szeg, töltött csirke,
Gyuvenci,
Savanyu vagy compót,
Rizs coch satoval.

CSÜTÖRÖK:

Paradicsom leves,
Tök főzelék,
Sertés karaj, libasült,
Részelt burg. párolt káposzta,
Savanyu vagy compót,
Képvisező fánk.

PÉNTEK:

Májgaluska leves,
Töltött paprika,
Bécsi szelet, szárnyas sült,
Burg. pire, griz garn.,
Savanyu vagy compót,
Túros csusza.

SZOMBAT:

Bableves csipetkével,
Spenót főzelék,
Borjú sült, ruca sült,
Sült burg., tarhanya garn.,
Savanyu vagy compót,
Hájas tészta.

VASÁRNAP: Husleves, Kolozsvári káposzta, Rántott csirke, Sertés karaj, Rot-
seluni túrós gombóc, Savanyu vagy compót, Vegyes torta.

Pályázati hirdetés.

Az Aradi Iparos-Otthon vendéglője

reádra, melyhez szinpadal ellátott nagy-
terem és megjelölő mellékhelyiségek tar-
toznak,

bérlőt keres.

Csak elsőrendű szakemberek nyújtsák
be ajánlataikat f. évi október hó 14-én
déli 12 óráig Belahart Gyula elnökéi, Arad,
Bul. Reg. Ferdinand I.

Ugyanott a pályázati feltételek és
vehető. 8859

Olcsón eladó házak!

Piaclér közelében üzlettel, 6 lakással, 48
ezer lej jövedelemmel 300.000 lejért. Bel-
városban földszintes, nagy uccafronttal
és udvarral, 1X3, 1X2 szobás lakással,
375.000 lejért. Keramizott uccában
magasföldszintes, 9 lakással, nagy kert-
tel, 440.000 lejért. Belváros centrumában
egyelemes 16 ház 4 lakóval, 900.000
lejért. Belvárosban földszintes, 7 laká-
sal, 106.000 lej jövedelemmel, 600.000 lej-
ért. Pormentes szép uccában egyemele-
tes 16 ház, felerésze 8000 lej havi jöve-
delemmel, 440.000 lejért. Belváros asz-
faltozott uccájában földszintes üzlettel, 3
lakással, shonne csatornázással, 360.000
lejért. A volt Erzsébet királynő körton
egy és kétemeletes házak 2—3—4—5
szobás parkettás lakásokkal, előnyös ár-
ban. Centrumban magasföldszintes, 4 —
részben parkettás — lakással, 3 üzlettel,
725.000 lejért. Színház közelében föld-
szintes, alapincézett 4 — részben par-
kettás — lakással, 525.000 lejért. Ugyan-
ott egyemeletes, 3 lakással (2—3 és 4
szobás), értékes telekkel, souterénnel,
650.000 lejért. A volt Szabadság-tér kül-
zeiben magasföldszintes sarokház 2X3,
3X2, 1X1 szobás lakással, shonne csa-
tornázással, 650.000 lejért. Ugyanott 16,
földszintes 1X3 szobás, fűrdőszobás,
1X1 szobás lakással, nagy betonpincevel,
szárakapu bejárattal, 375.000 lejért. A H
térén és a belnyíró uccákban minden
leányket feléltő, nagyjövödelmi bér-
házak, 1—8 millió lejes áron. Belváros
közében ház fűszerezéssel, italmérés-
sel, 6 lakóval, 525.000 lejért. Ugyanott
fűszerezéssel, herendézzel, lakással,
450.000 lejért. Villamos átkelés közél-
ben új ház 3 szobás lakással zárt folyo-
sóval, gazdasági udvarral, 225.000 lejért.
A volt Orsz-uca körül 16 mázánház, 5
szobás lakással, parkirozott udvarral,
nagy kerttel, 360.000 lejért. Ugyanott 4
parkettás, szobás, fűrdőszobás lakással,
nagy kerttel, 450.000 lejért. Ezekon kívül
a város minden részében magánházak
3—6 szobás, fűrdőszobás elfoglalható la-
kással. Külvárosi kisebb házak eladók.
HAASZ ALBERT-irodája Arad, Strada
Eminecu (Deák Ferec-ucca) 12. szám.

Rádió műsor.

— Romániai időszámítás. —
VASÁRNAP, OKTÓBER 4.

Bucaresti, 12. Rádiózenekar, 13. Gramofon, 18.
Motzoi-zenekar: könnyű és román zene, 21. Lehar: A
vig özvegy című operett. — Budapest, 11. Református
Kórus, 12. Róm. kath. kórus, 13. Rádió-
Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. E
hangverseny szünetében: „Rádiókrónika”. Elmondja:
Papp Jenő, 3. Román-magyar football-mérk. 4.30.
Rádió Szabad Egyetem, 5.35. A „Rádióélet” gyermek-
játékszórója, 6.10. A Székessővárosi Zenekar hangverse-
nye, 10.35. „2000 év muzsikája gramofonon”. Majd:
Radics Józsa és cigányzenekarának hangversenye. —
Bécs, 11. A bécsi kamarakar hangversenye, 13.10. Ze-
nekari hangverseny, 16.05. Népszerű hangverseny,
18.20. Ariák, 19.20. Gál János: B-dur zongoránégyese,
20.45. Wagner—Bruckner-művek, 20. Parsifal, előjá-
ték, 23.40. Könnyű zene. — Belgrád, 12.20. Cigányzene,
13.30. Szórakoztató zene, 22.30. Puccini: Bohémélet c.
gramofon operája. — Berlin, 16.20. Operettábrándok,
19. Szórakoztató zene, 19.55. Verdi: E-moll vonósné-
gyese, 21. Puccini: Pillangókisasszony című operája az
Operaházból. Utána: Táncczene, Langenberg, 21. Nép-
szerű zene, Majd 24-ig esti zene, Utána: Jazz. — Mi-
lano, 17. Operett, 19. Gépzene, 20.25. Könnyű zene,
21.45. Robbani: Karenin Anna című operája. — Paler-
mo, 22.30. Olasz szimfonikus zene. — Pozsony, 20. Bu-
csuacsora című rádióoperett 3 felv. 23.30. Cigányzene,
Róma, 18.30. Ének- és zenekari hangverseny, 21.10.
Gramofon, 22. Zenés bohózat, Utána Offenbach: Az ez-
veddóboz leánya, operett II. felv. — Varsó, 13.15. A

filharmonikusok Beethoven hangversenye, 15.40. Népdá-
lok, 18.45. Vidám ének, 19.15. Szórakoztató zene,
21.15. Népszerű zene, 24. Könnyű- és tánczene.

HÉTFŐ, OKTÓBER 5.

Bucaresti, 13. Gr. 18. Rkar, 21. Nicolescu hárfamű-
vésze hangversenye, 21.30. Beethoven: II. és III. vo-
nósnégyese. — Budapest, 10.15. Az államrendőrség ze-
nekarának hangversenye, 13. Déli harangszó, 13.05. A
Mandits szalonzenekar hangversenye, 5. Asszonyok ta-
nácsadója, 6. Elbeszélés, 6.25. Gróf Vay-Mikes Sarolta
zongorahangversenye, 6.50. Nyolcvan év, Ditrő Mór
előadása, 7.10. Az Egyetemi Énekharok szőlőkvartertje-
nek hangversenye, 7.50. Gallina Frigyes előadása, 8.20.
Vörös Károly és cigányzenekarának hangversenye,
9.10. „Brassai Sámuel” Boross György dr. kolozsvári
unitárius püspök előadása, 9.30. A m. kir. Operaház tag-
jaiból alakult zenekar hangversenye, Majd: A Fejes-sza-
lonzenekar, valamint Horváth Gyula cigányzenekará-
nak hangversenye. — Bécs, 12.30. Brinner zenekar,
13.40. Gramofon, 20.45. Bécsi dallamok, 21.45. Szimfoní-
kus hangverseny, Közreműködik: Schmidt Ferenc
zongoraművész, 23.30. Gaudriot jazz. — Belgrád, 12.05.
Gramofon, 13.05. Szórakoztató zene, 22. Klasszikus ze-
ne, 23. Hangverseny, 23.30. Esti hangverseny. — Berlin,
17.30. Hangverseny, 19.15. Szórakoztató zene, 22.10.
Modern karének, 23.25—30-ig tánczene. — Hellsberg,
17.40. Könnyű zene, 20.25. A régi idők lantzenéje, 22.25.
Kamarazene. — Lahti, 20.10. Zongoraverseny, A mű-
soron Liszt: VIII. magyar rapszódiaja. — Langenberg,
18. Szórakoztató zene, 21. A düsseldorfi kamarazenekar,
Majd 24-ig tánczene, 24. Kávéházi zene. — Ljubljana,
21. Wagner: Trisztán és Isolda c. operája gramofon, —

Mor, Ostrava, 17. Gramofon, 18.55. Harmonika, 20.05.
Könnyű zene. — Milano, 18. Gépzene, 18.10. Gramofon.

KEDD, OKTÓBER 6.

Bucaresti, 13. Gramofon, 18. Dinitescu zenekar:
könnyű és román zene, 21. Román zenekar, 21.45. Bau-
mann Radulescu énekes hangversenye. — Budapest,
10.15. A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangverse-
nye, 13. Déli harangszó, 13.05. Csányi Károly és ci-
gányzenekarának hangversenye, 4.30. A „Tündérvásár”
meseórája, 6. „Helyes magyarság, magyar helyesírás.”
Halász Gyula előadása, 6.30. Magyar hangverseny az
Operaház tagjaiból alakult zenekar előadásában, 7.50.
„Lebstück Mária, a 48-as huszárfőhadnagy.” 8.15. Nagy
József cimbalomversenye, 8.45. Október 6-i emlékest,
11. Basildes Mária magyar daltestje, 11.30. Magyar
Imre és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs,
12.30. Buchbinder zenekar, 13.40. Gramofon, 17.50. Gei-
ger zenekar, 10.30. Közvetítés a bécsi Operából. —
Belgrád, 12.05. Gramofon, 13.05. Román zenekar, 17.
Tánc gramofon, 18.30. Népdalok, 19. Kávéházi zene,
20.30. Operaközvetítés Bécsből. — Berlin, 19.30. Ba-
logh János és zenekara, 21.50. Tarka táncost. — Hells-
berg, 17.40. Délutáni zene, 20.35. Szimfonikus zene,
21.10. Krely: Tavas c. hangjátéka. — Kelunoborg, 21.
Offenbach: Orfeusz a pokolban c. operettje. — Kato-
wice, 18.35. Lehar zene, 21.15. Könnyű zene, 22.20. Schu-
bert-művek. — Milano, 18. Gramofon, 20.15. Könnyű
zene, 20.40. Gramofon, 22. Szimfonikus hangverseny.
— Róma, 18.30. Ének- és zenekari hangverseny, 21.10.
Gramofon, 22. Munké: Dafné c. operája. — Varsó, 13.15.
Gramofon, 18.35. A filharmonikusok hangversenye, 20.30.
Gramofon, 21.15. Zsidó zene, 24. Táncczene.

